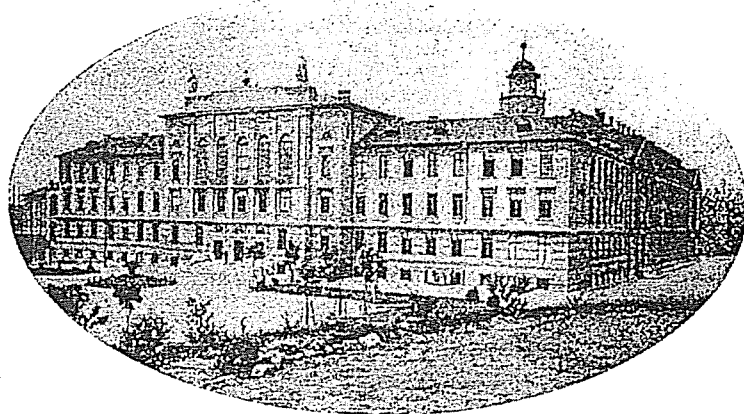
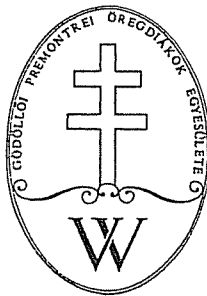

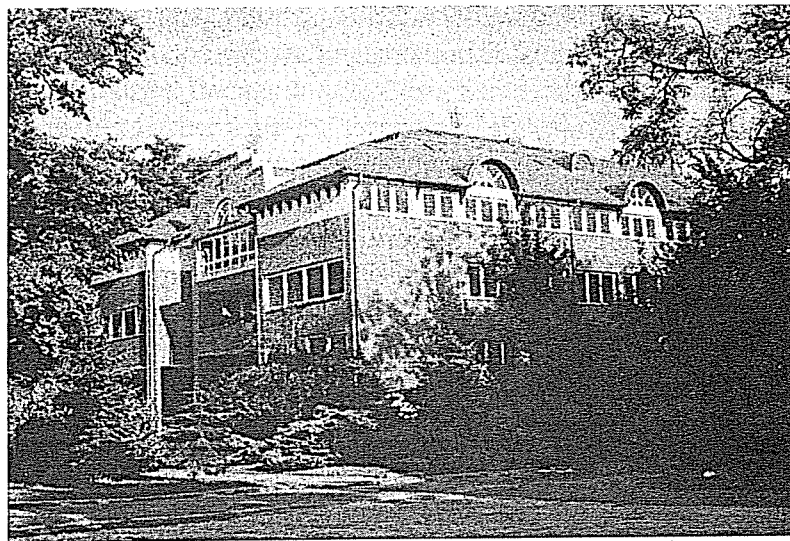

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK
KÖRLEVELE

2006.

I. félév

2006 Húsvétjára

Már négy esztendeje, hogy Fényi Ottó perjel atyánk, rendünk és iskolánk újjáalapítója – Öregdiák Egyesületünk egykori elnöke – meghalt. Az ő halála előtt is, utána is több öregdiáktársunk eltávozott az élők sorából.

A halál mindnyájunkat elszomorít.

Viszont örömmel mondjuk: Krisztus a mi Húsvéti Bárányunk „halálunkat halálával megtörte, és feltámadásával új életet szerzett nekünk” (Húsvéti prefáció).

Mi is Krisztus húsvéti hitében akarunk meghalni. Amíg pedig élünk, remélünk! „Dum spiro, spero”: Prohászka Ottokár püspök mondása volt ez.

*Eördög László Benedek O. Praem.
a Gödöllői Premontrei Öregdiák Egyesület elnöke*

Fehérvasárnap

1Jn 5,9-10

Hiszek, mert láttam. Nem voltam veled
a fájdalomban való osztozásnál,
de tapintottam öt meleg sebed,
és azóta tudom, hogy mire szántál.

Nem is kérem többé, hogy tégy jelet,
mert főbb jelem van minden tanúságnál,
és hitet rólad most már én teszek,
hogy te is tégy majd rólam az Atyánál.

Boldog, ki hisz, ha nem lát is. De én
nem hittem, mert nem láttalak, s kemény
értelmem lázadt, míg jöttél, s legyőzted:

hogy boldog legyek, szívemben vigyem
az Isten bizonyosságát és hitem
tanúskodjék, Föltámadott, felőled.
Rónay György

Iskolatársunk, Rónay György versét a Húsvétal való szoros kapcsolata miatt adjuk közre. Rövidítve idézzük azt, amit a költőről legutóbbi Emlékkönyvünk 2. kötetében közöltünk, átvéve egyik versköteté előszavának gondolatait:

Rónay György (1913-1978) a huszadik századi magyar spirituális igényű irodalom egyik legjelentékenyebb alakja volt. Élete és működése szorosan összefonódott a hazai katolikus megújulásnak azzal az irányával, melyet Sík Sándor kezdeményezett. Tanulmányait a gödöllői premontrei gimnáziumban végezte, s itt került életre szóló kapcsolatba a neves történésszel, Hermann Egyeddel, aki osztályfőnöke volt, a Pázmány Péter Tudomány Egyetemen pedig a tudós professzor, Horváth János gyakorolt rá elhatározó hatást. Irodalmi elvei, törekvései a Nyugat harmadik nemzedékéhez kapcsolják, annak fontos alakja volt, mint az *Ezüstkor* című folyóirat egyik alapító-szerkesztője.

Rónay György mélyen hívő ember volt és elkötelezett katolikus gondolkodó, aki azonban mindig készségesen és nyitottan fogadta be más szellemi ösztönzések értékeit is, s igyekezett azokkal termékeny dialógust folytatni. Ő is, mint nemzedéktársai közül jó néhányan, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a katolikum azáltal jelenik meg a költészetben, ha a líra értékeit mutat fel, s önmaga művészségében is teljes értékű. Nem témákat keresett és verselt meg, hanem magatartásmintát kínált és adott költészetében, s ezzel a spirituális lírának olyan előzményeihez csatlakozott, melyek a század világirodalmában is jelen vannak, mind az általa oly jól ismert és közvetített francia és német, mind az angol irodalomban.

Hírek a régi gimnázium évfolyamaiból

Az 1931-ben érettségizett osztály öregdiákjai elfogynak

2005 végén kaptuk a hírt, hogy az osztály diákjai közül **Szentkúti Ferenc** dr. 2003 őszén elhunyt. Ő volt az utolsó előtti, még élő osztálytárs abból az osztályból, amelyet hosszú ideig Gyorgyevics Sándor képviselt a választmányi üléseken. A 75 éves érettségi jubileumra már csak **Fabinyi József** dr. készülődhet, akiről a 2002/II. sz. körlevélben közöltünk rövid beszámolót. Ezzel az osztállyal érettségizett Rónay György is, valamint Roller Kálmán, Windisch-Graetz Vince és sokan mások (összesen 41-en érettségiztek akkor).

Az 1932-ben érettségizett osztály hírei

Ugyancsak 2005 végén érkezett **Horváth Magda** halálhíre, akiről hosszabb időn keresztül nem volt információ. Ő volt az egyetlen lány az 52 érettségiző közül. Az osztályt most ifj. Mező Péter képviseli, akinek édesapja érettségizett Gödöllőn. Az osztály jövőre ünnepli 75 éves évfordulóját, reméljük, hogy a még élő osztálytársak, illetve hozzátartozók szép számban vesznek majd részt e találkozón.

Ennek az osztálynak tagja Vásony György dr. is, akinek most jelent meg az élettörténete. A könyv egyes fejezeteinek elejére betett történelmi visszatekintések nagyon jó háttérrel adnak az élettörténethez. A könyvet a Vásony Sándor által vezetett Ayshford Galéria Kft. terjeszti. (Bp. 1119. Fehérvári út 83.)

Az 1949-ben érettségizettek egykori évfolyamfelelősiének halálára

Szecsődi László halálhírét kaptuk novemberben. Hosszabb ideje betegeskedett. Nyáron még megkapta a harmadik emlékkönyvet. Amikor kézbesítettük azt, Laci szeretettel emlékezett évfolyamára, amit betegsége előtt lelkesen képviselt, de az utóbbi időben már nem tudott e munkában részt venni. Az Újpest-Kertvárosi Szent István király plébániatemplomban tartott engesztelő szentmisén imádkoztunk lelki üdvéért.

Korrektciók Móczár Elemér visszaemlékezéseire

Legutóbbi körlevelünkben közöltük az 1944-ben érettségizett iskolatársunk visszaemlékezéseit. A közölt cikkbe – annak csekély rövidítése során – három pontatlan szövegváltoztatás került, ezeket most korrigáljuk, és elnézést kérünk ezekért Móczár Elemértől is.

A 18. oldal utolsó előtti bekezdésének záró mondata helyesen így hangzik: „Az őszi hónapok alatt egész jól belejöttem a szerves kémiai preparatív munkába (az anyagok laboratóriumi előállításába).”

A 20. oldalon lévő 4. bekezdés végén, a pontosvessző után a helyes szöveg a következő: „ipari vállalatokkal együttműködve, franciaországi pályafutásunk során is, mindketten több szabadalmat jelentettünk be.”

A visszaemlékezés utolsó előtti bekezdésének első mondata helyesen a következő:

„Ha visszanezék életemre, úgy látom, hogy ha nem is fedeztem fel a rák gyógyszerét (nem találtam fel csodákat), valamennyit mégis hozzájárultam az ismeretek fejlődéséhez.”

Egy pofon tanulságai

Az én konviktor időmben ritkán fordult elő, hogy stúdiumunkban civil tanár legyen a felügyelő. Az egyik ilyen alkalommal - talán 1943-ban történt ez - Szemes József helyettesítette - lehet hogy életében először - az egy órára, valamilyen hivatalos okból távol tartózkodni kénytelen Révay prefektusunkat.

Azt hiszem, hogy Szemesnek fogalma sem volt a stúdiumi rendről, szokásokról, mert összetévesztette azt az iskolai órák alatti fegyelemmel. Ugyanis a stúdiumunkban, a tanulási idő alatt nem volt tilos a közvetlen pulpitus-társakkal való halk rövid beszéd, az előzetes jelentkezés nélküli kimenés a katedrán tartózkodó prefektushoz, sőt az is előfordult, hogy egymást segítő, engedéllyel, ketten együtt készítették el a házi feladatot. Vagy aki hangosan szokott tanulni, az előzetes engedéllyel kimehetett a folyosóra. Aki pedig kész volt a leckéjével, az olvashatott, rajzolhatott, csak tevékenységével nem zavarhatta a többieket.

Márkus Gézával egymás mellett volt a pulpitusunk. Mindketten matek példán dolgoztunk, amikor Géza hozzám fordulva valamit kérdezett. Szemes az én válaszat hallotta meg, és nagy hangon megkérdezte, hogy „lesz ott csend?”. Mire én udvariasan, illemtudóan és tisztelettel közöltem vele, hogy „igen”, elvégre is egy tanár kérdésére illik válaszolni. Ezt az igenemet pimaszkodásnak véelve, egy dörgedelmes „gyere ki”, majd a katedránál, előtte megállva egy kicsinek nem mondható pofon követte.

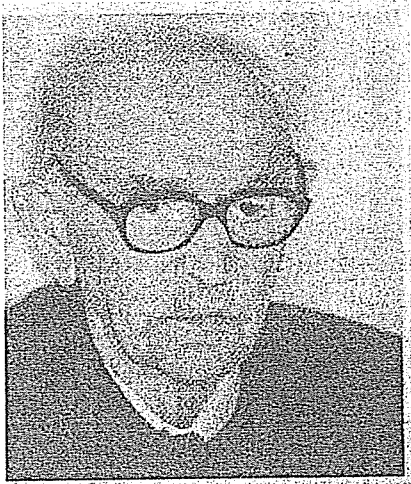
No, én ebből a pofonból többféle következtetést is levontam. Az első az volt, hogy a nyelvszakos tanár úr nem ismeri a nyelvtani szabályokat, mert nem tud különbséget tenni az egyes mondatfajták és módok közt. A második az volt, hogy a tanár úr az illemszabályokat sem ismeri, hiszen én csak az illem előírása szerint jártam el, amikor kérdésére válaszoltam. A harmadik - és ez volt a legfőbb tanulság - hogy lám mégsem jó az illemszabályokat mindenkor betartani, mert a végén még meg is vernek érte.

Ez utóbbi tanulságának 1945 után vettem hasznát, amikor bizonyos helyen és körülmények közt, elég szűkös szókincssel, tegeződve emlegettek. Ilyenkor Szemes tanár úr pofonjára gondoltam, és jelzőimet válasz nélkül rájuk hagytam. Így maradtak meg öregségemre saját fogaim.

Nagyvárad József (1948-as évf.)

Búcsú Gémesi Józseftől

Kedves Családtagok! Ismerősök, Jóska bácsi Tisztelői, Premontrei Öregdiákok!

A Gödöllői Premontrei Gimnázium 1942 - 1950 időszak tanulói közül itt vagyunk jelen néhányan, hogy végső búcsút vegyünk egy nagyszerű embertől. Isten súlyos történelmi időbe helyezte generációnk életét. 1948-ban az erőszakos államosítás következményeként a premontrei oktatás megszűnt. Az érettségiig még előttünk álló két évben ugyan a régi, megszokott iskola falai között, de már az Állami Ady Endre Gimnáziumban tanulhattunk tovább. Közben hazánk belpolitikai helyzete nagyon aggasztóvá vált: idegen hatalom kiszolgálói fokozatosan gúzsba kötötték az ország szellemi és fizikai létét.

A nehéz helyzetekben azonban a Gondviselő világító fáklyákat, példaképeket küld, hogy a meg nem alkuvó törhetetlen hit erejével, példaadó, feddhetetlen erős lélekkel vigasztalást, segítséget, lelki erőt, útmutatást nyújtsanak a megpróbáltatások idején. Ilyen világító fáklyaláng volt Gémesi József tanárunk és osztályfőnökünk, majd később, felnőtt férfikorunkban barátunk, felejtethetetlen Jóska bátyánk. Nem szándékozom életpályáját ismertetni. Arról szeretnék néhány szót szólni, hogy mi, hajdani diákjai hogyan láttuk akkor, és ho-

gyan látjuk ma - megőszült fejjel - az ő karakteres alakját. A negyvenes évek elején, a háborús idők kezdetén, mint a Király út és a Thegze utca környékén lakó kis-diákok, látásból ismertük a Gémesi családot: Gabi nénit, Jóska bácsi feleségét, Gabi néni édesapját és két kis-lányukat. Néha-néha láttuk a jó vágású, katonaruhás, bajszos fiatal apát is velük együtt. Akkor még nem gondoltuk, hogy tanárunk lesz egyszer. Később hallottunk róla, mint a keleti fronton megsebesült és vitéz helytállásáért kitüntetett hősről, majd több éves hadifogságáról.

Évekkel később szerencsés hazatérése után az államosított premontrei gimnáziumban kapott matematika-fizika szakos tanári állást, és a VII. osztály, a mi osztályunk osztályfőnöke lett és tanárunk is. A matematika-fizika tantárgy már hallásra is bizonyos szorongást kelt a diákban, különösen akkor, ha elterjed a hír, hogy szigorú tanár fogja tanítani. Hamarosan tapasztalhattuk azonban, hogy az új tanár nem csak szigorú, de kiváló oktató, és a Teleki Pál hajdani főcserkész által megfogalmazott értelemben *emberebb ember és magyarabb magyar*. Család- és hazaszeretete, kötelességtudása, keresztény helytállása példakép volt. Mint tanár világos magyarázatokkal, színes előadásmóddal érdeklődést tudott kelteni a sokszor száraz tételek világában. A fizikai és matematikai felfedezések nagyjait szívesen, anekdotákkal fűszerezve mutatta be nekünk: Descartes, Newton, Leibnitz, Gauss életművét. Különösen szívesen és gyakran beszélt a két erdélyi magyar matematikai géniuszról, dédelgetett témájáról, a Bolyaiakról, az apáról és a fiúról. Abban az időben, amikor mi felsős gimnazisták voltunk, az integrál- és differenciálszámítás még középiskolai anyag volt, és ez az új, sokak előtt félelmetesnek tűnő „valami” megértése az ő előadásában nem volt nehéz, mert meg tudta mutatni, hogy mi az, ami szép és csodálatos a felső matematikában.

Igyekezett többet nyújtani, mint a tantervben előírt kötelező anyag. Ha valaki fizikából jelesre pályázott nála, attól megkövetelte, hogy el tudja mondani Newton mozgástörvényeinek I. axiómáját latin nyelven is, ahogy azt a nagy angol tudós leírta művében: a *Principiában*.

Osztályfőnök Úr, drága Jóska bátyánk! - Tisztelettel jelentjük, hogy ötven év után is rád emlékezve el tudjuk mondani a fizika alapvető mozgástörvényét Cicero és Vergilius nyelvén:

„Corpus omne perseverat in statu suo quiescendi, vel movendi uniformiter in directum, nisi vi impressa cogitur statum illum mutare.”

... és ezzel itt most nem magunkat, hajdani diákjait reklámozzuk, hanem a nagyszerű pedagógusnak állítunk emléket, aki eredményesen tudott ránk hatni és emléke szívünkben él kitörölhetetlenül.

Tudjuk, hogy élete későbbi szakaszában is hű maradt valláserkölcstől áthatott életelveihez, ezért munkahelyein számtalanszor kockáztatta állását és nagy családja megélhetését. Volt idő, amikor eltiltották a tanítástól, mert kivívta magának az akkori kultúrpolitika "dicséretét": *„személye káros az ifjúság nevelése szempontjából”*. Sok nehézség, megpróbáltatás után egy kutatóintézetben tudott elhelyezkedni.

Amikor 15 éve újjá alakult a Premontrei Öregdiákok Egyesülete és a Szent Norbert napokon évente összegyűltünk, amíg csak egészségi állapota megengedte, Jóska bácsi minden alkalommal ellátogatott találkozóinkra, és őszinte érdeklődést mutatott régi tanítványai iránt. Szívből örült, hogy Gödöllőn újra van Premontrei Gimnázium.

Nagyszerű tanárt, igaz embert, igaz barátot ismertünk meg benne. Isten, aki magához fogadja az igazakat, áldja meg őt, nyugodjék megérdemelt örök békében! Szívünkbe zárva e nagyformátumú ember nem halványuló emlékét, kérjük, adja meg neki az örök világosság fényességét!

(E megemlékezést hajdani diákja dr Polcz Iván mondta el, a kassai öregdiákok alábbi szövegét Czima György küldte el Kassáról, aki nem tudott jelen lenni. Helyette Paulusz Ede, Budapesten élő volt kassai premontrei diák mondta el ezt.)

Az Öregdiákok Krónikája minden emléket megőriz Rólad. Mi pedig régi diákjaid szívünkben tartjuk meg, és emlékezőnk példamutató jellemedre; hazaszeretetedre és a nehéz helyzetekben is gerinces kitartásodra. Köszönjük mindezt Neked és most, amikor a jó Isten magához szólított Téged, kérjük, adjon Neked örök nyugodalmat, és az örök világosság fényeskedjék Neked.

Requiescas in Pace!

Nyolc esztendő (huszonöt konviktor élete dalokban)

(folytatjuk a legutóbbi körlevélben megkezdett versek közlését)

NAPIREND

*Stúdium sarkában áll egy öreg láda,
Foglalva temérdek szemetet magába'
Én ebben turkáltam, tűnődve megálltam,
Egy tintás blokkra ezt írva találtam:*

(Dallam: Szerencse fel...)

Az ágyból fel, sétára le,
ez a konviktor élete.
Nagy harsona kelti reggel,
s mosdani kell hideg vízzel;
mise után egy vigasza,
a könyv helyett betegszoba.
A nővérek ott kedvesek,
csak ők tudják, hogy mily beteg.
Ha kirúgták, egy vigaszt mond:
«Ellógtam egy stúdiumot!»

A reggeli jó intézmény,
hideg kávé és sütemény;
kaphatsz vaját, mely arra int,
hogy milyen most az idő kint.
Bezzeg iskolába menet
helyrehozzuk kedélyünket,
de nem késik az intelem:
(*Mi az kérem?*)¹
«Azt mondtam, hogy csend legyen!»
Bemenekül az osztályba,
de feljajdul új panasz:

(Dallam: Befordultam a konyhába...)

«Befordultam az osztályba,
rágyújtottam egy nótára,
azaz rágyújtottam volna,
ha tanár bent nem lett volna.

Tanár úr csak engem nézett,
menten ő ott megidézett,
ezután már csak azt láttam,
hogy nem vagyok az osztályban.»

(Dallam: Rózsabokor a domboldalon...)

Tanár úr fent ül a katedrán,
konviktor szundikál a padján,
ha nem is alszik, ő nem drukkol,
jó hideg vérével így dúdol:

(Dallam: Nincs cserepes tanyám...)

«Szótáram az nincs már,
de van egy jó ponyvám, itten,
és még van szekundám,
nem csak a latin, de minden.
A szomszédom a pártfogóm,
ő súg ki a négyesből évvégére;
mert egy jó konviktor,
nem bukhat el nyárra mégse!»

(Dallam: Ég a kunyhó, ropog a nád...)

Van azonban egy szép óra,
ez neki az életsója,
ezt tiszteletben is tartja,
sőt van hozzá egy himnusza:

(Dallam: Vagyonom nem volt, hitelem nincsen...)

«Radiórom nem volt, ceruzám nincsen,
ragyogó kedvem van,
azt mondják, hogy ilyenkor rajzóra is van!»

(Dallam: Rigó, rigó, sárgarigó...)

Josszi bácsi² lecsengette az utolsó órát,
Prefektus Úr a stúdiumban osztja *mind* a postát,
lemegyünk az ebédlőbe,
kézmosás előtte,
reménytelen hassal nézünk
a jövő elébe.

(Dallam: Szabadkai udvaron...)

Kávéfolt az abroszon,
mákosguba egy halom,
ez látható az ebédlő asztalon.
Körötte éhes szemek
kitartással merengnek,
hátha talán jóllakhatnak egymáson!
«Ne félj pajtás, meglátod,
lesz még ennél rosszabb koszt!
De hozatunk otthonról,
abból a jó tésztából,
lesz még nekünk hét bő esztendő akkor!

(Ismétlésre:)

Ám távozzunk még jókor,
félek, sok lesz a jóból!
De most döntsön tanácsunk,
mert az bizony nagy gondunk:
lógjunk-e a sétáról, vagy ne lógjunk?!»

(Dallam: Ezt a kerek erdőt járom én...)

A kerek sportpályát járom én. (*Nyolc éve!!!*)
A szép futballkaput nézem én.
Két éve fent áll az új kapu,
(*Minek tanár úr? «Azért, hogy az urak,»*)
bámulhassák, mint egy kisborjú!»

(Dallam: Debrecenbe kéne menni...)

Stúdiumra kéne, kéne menni,
könyvet kéne elővenni.
A konviktor szörnyen álmos,
a pulpitus remek vánkös.

Unatkozik egy tanár úr,
mindenkire *külön* rászól,
helyrezavar egy jó érvel:
«Nézd fiacskám, nem érdekel!»³

(Dallam: Csinom Palkó...)

Stúdiumnak vége van már,
Gyerünk vacsorázni.
Csak azért jó, mert utána
lehet majd pipázni.
Szabad a fölsős uraknak
dohányzóba járni;
így a füstöt dohányszószban
Késsel lehet vágni!

² Pedellus

³ K. L. szójárása

¹ N. I. szójárása

(Dallam: Kék nefejejs...)

Lefeküdtünk a hálóban,
eloltottuk már a piros lámpát.
Megbeszéljük bizalmasan
az eltelt nap minden csínját-bínját.

És ilyenkor rájövünk,
hogymégis jó nekünk!
Örömkben, jókedvünkben
párnaharcot rendezünk!

Az 1933. évi Gödöllői Világjamboree és a Gödöllői Premontrei Gimnázium kapcsolatai

Az 1931-ben Badenben megtartott cserkész-világkonferencia az 1933. évi IV. Világjamboree rendezési jogát a magyar cserkészszövetségnek adta. Ennek helyéül Gödöllőt jelölték ki. A tábor parancsnoka gróf Teleki Pál főcserkész, vezérkari főnöke Farkas Ferenc vezérkari ezredes volt.

A jamboree 1933. augusztus 2-ától 15-éig tartott, 54 nemzet 26 000 cserkésze vett részt. 18 600 magyar cserkészen kívül legtöbbször, 1946-an a Brit birodalomból, 918-an Lengyelországból, 718-an Ausztriából, 462-en Svájc-ból, 400-an az USA-ból, 328-an Csehszlovákiából érkeztek. 101 gödöllői cserkész vett részt, ebből 52-en a premontrei gimnázium 44. sz. Rákóczi Ferenc cserkészcsapat tagjai. 10 szervezetszerű altábor működött, 7 az Erzsébet-parkban, 3 az alsó parkban. A látogatók száma meghaladta a 400 000-et. Naponta megjelent a „Jamboree Magyar Cserkész” c. lap a csodaszarvas emblémával. A posta 5 címletben, különböző bélyegzővel, csodaszarvas rajzzal bélyegeket adott ki. Sok alkalmi rajz is készült. Így Márton Lajos mellékelt humoros cserkészrajza, melyet példaként mutatunk be.

A jamboreen részt vett lord Baden Powel, a világ főcserkésze. Horthy Miklós kormányzó nyitotta meg. A látogatók között részt vett Gusztáv Adolf svéd király és felesége. A diktatúrák, így a Szovjetunió, a nemzeti szocialista Németország és a fasiszta Olaszország cserkészcsapataikat feloszlatták. Ezért ezen országok cserkészei nem vehettek részt.

A gödöllői premontreiek, meg a rend vezetése alatt működő cserkészcsapat és tisztikara teljes erejükkel a világtábor sikeres megvalósításán dolgoztak. A 44-esek a világtábor legtávolabb és legmostohább pontján, a X. altábor alsópark melletti tarlóján a nagy melegben is mindent megtettek, ami csak elvárható volt. Mint küldöncök, hírvivők, tolmácsok, idegenvezetők, mint a környéket legjobban ismerők éjjel-nappal készenlétben voltak. Sok

tapasztalatot gyűjtöttek, számos külföldi cserkészismerőre, barátára tettek szert. Elbeszélgettek, nótáztak, lobogós, fényszórós tábortüzeket rendeztek.

A kiscserkészek, apródok, farkaskölykök tábora premontrei területen, a Fácánsoron volt. A premontreiket Ötvös Károly testnevelő tanár, cserkésztsiszt vezetője. A konviktusban elhelyezett delegátusoknak, a premontrei intézményeket látogató sok külföldinek ők voltak a vezetői, útbaigazítói és az intézet cserkészotthonának legbüszkébb házigazdái. Dr. Stuhlmann Patrik rektor, főigazgató az intézményeken belül biztosította a világtábor parancsnokságának, a kormánybiztosságnak és a külföldi delegátusoknak az elhelyezését. A gimnázium tornaterme a delegátusi konferenciák helyszínéül szolgált. A rektor nagy nyelvtudása, a cserkészmozgalom iránti elkötelezettsége elősegítette a sikert. Dr. Buczkó Emil premontrei tanár, cserkészparancsnok a vezérkari főnök helyetteseként a tábor zavartalan levezetésére kapott megbízást. A cserkész kiképzéseket és a tábor előkészítésének feladatát is irányította.

Dr. Szopek Loránd premontrei tanár, cserkészparancsnok, a X. altábor parancsnokaként igen hasznos és eredményes munkát végzett. A 821-es Kálmán herceg premontrei öregcserkészcsapat 21 tagja részt vett a tábori cserkészrendőrség munkájában. Az információs irodában éjjel-nappal teljesítettek nehéz, folyamatos szolgálatot.

Dr. Oszvald Arisztid gazdasági igazgató, a premontrei intézményeknél elszállásolt külföldi delegátusok, központi magyar cserkészvezetők és külföldi vendégek ételmezését, kiszolgálását, elhelyezését irányította, mindenki teljes megelégedésére.

Dr. Pohl Sándor szolgabíró (később Kassa polgármestere) összekötő volt a táborparancsnokság és a hatóságok között. Windisch-Graetz Vince herceg, premontrei öregcserkész, a sajtócsoporthoz dolgozott, ahol nagy nyelvtudását eredményesen hasznosította.

Sztankovics Szaniszló, Nemes Ince, Faid Dénes és Paulay Imre premontrei novíciusok és teológusok, mint cserkésztisztek, a X. altáborban együtt táboroztak cserkészeikkel, a munkában mindig részt vettek. Legfelsőbb kormányzói okirat a 44-es premontrei cserkészeket dicséretben részesítette.

A táborparancsnoksággá alakított gimnáziumban, ahol a külföldiek tömegesen megfordultak, a premontrei rend 800 éves működéséről kiállítást rendeztek. A kiállításon négy csoportban látható volt a rend egyházi, hiteleshelyi, oktatási - iskolai és gazdasági tevékenysége. Okmányok, képek, fényképek, grafikonok és egyéb szemléltető eszközök gyűjteménye magyar, francia, angol és német nyelvű feliratokkal bizonyította azt az értékes tevékenységet, amelyet egy tanító rend a magyar nép és az emberiség szolgálatában évszázadokon át művelt.

A bejáratnál a rendet alapító Szent Norbert és az ősi anyamonostor, Prémontré XVII. századi látképe fogadta a látogatót, ezek a rend francia eredetére utaltak. A Teleki Intézet térképre felrajzolta a dunántúli szerzetesrendek kolostorait, templomait, iskoláit. Dr. Oszvald Arisztid premontrei tanár, a középkori premontrei prépostságok térképeit állította össze, pontos levéltári kutatások alapján.

A Margit-szigeti renovált premontrei templom, az ócsai premontrei (jelenleg református), a leleszi, a jászói és a váradszentmártoni (nagyváradi) monostorok középkori és jelenlegi képei sorakoztak. Sokan megcsodálták Jászó várának 1637-ben készült, a bécsi Hof- und Staatsarchivból kölcsönzött rajzát.

Az oktató - nevelő tevékenységet szemléltető résznél a gödöllői premontrei intézetek alapítóinak: Horthy Miklós kormányzónak, Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatási miniszternek és Takács Menyhért jászóvári apátnak portréfestményei sorakoztak. Ezt követték a rend régi iskoláinak, a kassai, rozsnyói és nagyváradi főgimnáziumoknak képei a tanulók létszámának táblázatával. A kassainál „1919-től csehszlovák kaszánya”, a nagyváradinál „1923-tól a tanítás az oláh kormány által betiltva” megjegyzéssel.

A gödöllői gimnázium, rendház és internátus művészi kiképzését szemléltették Dudits Andor, Kisfaludy Strobl Zsigmond, Sidló Ferenc, Nagy Sándor, Kontuly Béla és Fejéregyházi László alkotásai. Kálmán hercegnek, IV. Béla király öccsének, a premontrei rend nagy jótevőjének a rendház előtti lovas szobrát Róna József alkotta.

Az egyházi kegytárgyak és felszerelések között kiemelkedtek Nagy Sándorné gobelinjei, az Izabella gödöllői háziipari iskola ezüsthímzésű kazulája, Megyer-Mayer Antal és Nagy István István ötvösművei. A kelyhek közül kitűnt a leleszi premontrei templom 1628-as reneszánsz ezüst kelyhe. A hiteleshelyi rész a rend legtávolabbi múltjához vezetett. Hiteleshely hazánkban a XIII. sz. óta közhitelességi szervezet (loca credibilia testimonialia). Okleveleket állítottak ki, amelyeket hivatalos pecséttel láttak el: Birtokadományokat dokumentáltak. Bírói ítéleteket foglaltak írásba. Az okiratokat évszázadokon át őrizték. Konvent-hiteleshely volt a leleszi, jászói és váradszentmártoni káptalan. Dr. Kumorovitz Bernát premontrei akadémikus szerint tevékenységük az ország egyharmadára terjedt ki. A kiállításon az Országos Levéltár és a Magyar Nemzeti Múzeum által kölcsönadott régi premontrei okiratok szerepeltek és egy premontrei pecsétgyűjtemény, Az 1200-as évektől állnak rendelkezésre az eredeti okiratok, a leleszi, jászói, nyulak-szigeti és sági prépostságok által kiállítva, művészi miniatűr festményekkel, iniciálékkal és patinás pecsétekkel. A rend gazdasági tevékenységét képek; grafikonok és termények mutatták be. Ezek a rend 8 gazdaságának területét, beosztását, művelési ágait, terményeit és állatállományát szemléltették.

Trianonnal a rend 40 000 holdas javadalma 10 000-re csökkent. A látogatók figyelmét felhívták a tokaji aszúra. A palackokat a jászói prépostság pecsétje hitelesítette.

A premontrei kiállítást 1933. augusztus 3-án gróf Teleki Pál nyitotta meg. Az aláírt vendégkönyv tanúsága szerint a kiállítást 15 000-en látogatták. Az aláírók között szerepel lord Baden Powel, Horthy Miklósné, Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, Hanauer István váci, Shvoy Lajos székesfehérvári, Mikes János gróf szombathelyi megyéspüspök és több miniszter.

A gödöllői jamboree a magyar cserkészlet legnagyobb erőpróbája és legnagyobb sikere volt. A siker eléréséhez a premontrei cserkészek jelentősen hozzájárultak.

Dr. Horváth László

Jamboree
Souvenir
1933
Gödöllő

László Horváth

„ESZEMBE JUT NÉHA A HAJDAN.....”⁴

Kedves barátom, Haidegger Ernő nemrégiben egy hosszú levéllel lepett meg, melyben felelevenített néhány Hajnal Zsigmond tanárunkkal kapcsolatos emlékeket, akit mi annakidején Zsiga néven becéztünk háta mögött. Ő akkor még nem volt idős ember, hanem egy jóképű, fiatalos férfi, alig harmincegynéhány, mi pedig éppen, hogy belenőtöttünk a hosszú nadrágba, amely a felsős konviktoroknak járt. Körleveleinkben sokat olvashattunk, hogy ki milyen sikereket ért el életpályáján, milyenek voltak kedves tanáraink, de Zsigáról valahogyan kevés szó esett. Ennyit bevezetésnek, most pedig átadom a szót Ernő barátomnak.

Hajnal Zsiga 1939-től, V. osztályos korunktól kezdve prefektusunk, valamint számtan-fizika tanárunk volt. (Fényképe a következő cikkben látható.) A gimnáziumi tanulmányok utolsó két évében az intézet harmadik emeletén, nem közös hálóteremben és stúdióban, hanem mindegyikünk külön kis szobában nyert elhelyezést. A szobák egyszerűen (ágy, két szék, íróasztal, könyvespolc, szekrény és a sarokban egy mosdó), de célszerűen voltak berendezve. Az ajtó felső részén lévő üvegezett ablakrészen lehetett a folyosóról a szobába betekintést nyerni, és az ott lévő függönyt csak öltözködés és alvás időtartamára volt szabad az ablak elé húzni. A folyosó végén volt Zsigának, mint prefektusunknak, kétszobás lakása, így helyileg is közel voltunk egymáshoz. Közvetlen kapcsolat volt közöttünk, beszélgettünk sok mindenről, így futballról is. Zsiga nagy MTK drukker lévén, a legtöbb mérkőzésükre elment, és esernyőjét kabalaként mindig magával vitte.

Zsigát kérésének megfelelően a szülőfaluja, Göncruszka szomszédságában lévő Hejcén temették el, ahol is az ottani egyházi otthon apái ápolják a sírt. Hejce a Zempléni Hegységben, nagyon szép, vadregényes környezetben fekszik. Azon igen kevés magyarországi településhez tartozik, amelyeket csak egy út köt össze a környezettel, csak ezen lehet megközelíteni és elhagyni. Mi 1997-ben és 1999-ben látogatunk meg Zsiga sírját, az azóta elhunyt Liszkay Laci barátunk kíséretében.

A 2005. évi gödöllői találkozóra Münchenből és Northamptonból Pestre utaztunk és elhatároztuk, hogy ezen alkalommal is elmegyünk Hejcére. Heckenast Gábor osztálytárs barátunkat is meghívtuk az útra, és így a június 4-i találkozó befejeztével a délutáni órákban, szép napsütéses időben indultunk el négyesben, Gáborral és Judith feleségével Gödöllőről. Rövid 4 órás utazás után érkeztünk meg Sárospatakra, ahol is a Bodrog szállóban töltöttük az éjszakát. Másnap Sátoraljaújhelyen, Telkibányán és Göncön keresztül érkeztünk el a hejcei útelágazáshoz. A községben a temető az idős papok otthona mellett van. A még mindig szemerkélő eső miatt ernyőkkel felszerelve mentünk a sírhoz, amelyben Zsiga nagyapja és édesapja földi maradványai is elhelyezést nyertek: A sírhoz érve monszunszerűen szakadni kezdett az eső. Ömlött a víz. Esernyőink fedezete alatt elimádkoztunk egy Miatyánkot, elhelyeztük a magunkkal hozott „Hálás Tanítványaid” „Árpád, Ernő, Gábor” feliratú szalagokkal ellátott kis koszorút, majd néhány fényképet készítve, visszacsúszkáltunk a már felázott talajon a kocsinhoz. Bőrigázva sem hagyott el humorom, így mondtam Árpádnak, hogy „Zsiga, Zsiga jól kitoltál velünk”. A kocsiban a fűtést bekapcsolva szárítkoztunk. Alighogy útra keltünk, elállt az eső, úgyhogy csaknem üzenetként vagy talán penitenciaként lehetett felfogni a sírnál kapott záport. (A szöveget most Sármezey Árpád folytatja.)

Útközben azután felelevenítettük a régi emlékeket, többek között a Zsigának szánt egykori ajándékot. Már úgy nagyjából túljutottunk az érettségien, amikor tizenketten konviktorok összedugtuk a fejiinket, hogy megbeszéljük, kedves tanáraink közül kiket ajándékozzunk meg és mivel. Ezek közül kettő jött számításba: Zsiga, aki legközelebb állt hozzánk, és Dzsodzsi (Dr. Szombach Godehard) osztályfőnökünk, aki magyar és német tantárgyakra tanított bennünket. Tulajdonképpen mindkettőnek komoly, elegáns ajándékot kívántunk beszerezni, de mert anyagi fedezetünk szűkös volt, úgy döntöttünk, hogy volt osztályfőnöküinktől ajándék nélkül, hálás szavak kíséretében fogunk elbúcsúzni. Zsiga számára viszont, Ernő javaslatára egy szép kovácsoltvas asztali lámpát csináltatunk, melynek pergament ernyőjére „Hálás tanítványai” és mindegyikünk minta szerint megadott aláírását gravírozattuk. Illedelmes kopogtatás után betódultunk Zsiga szobájába, és Liszkay Laci, mint hivatalos mintadiák, egy formás kis szónoklatba kezdett, amit nem tudott befejezni, mert Zsiga hamar elvágta a beszéd fonálát, ilyenképpen: „Menjenek innen, nekem nem kell semmi maguktól. Különben is nem ismerem magukat”, és nappali szobájából visszavonult a hálószobájába. Csoportunk pillanatok alatt kint volt a folyosón, pár pillanatig tanácstalanul néztünk egymásra, majd Ernő felemelte a nála lévő lámpát, megcsóválta feje felett és kiadta a vezényszót: „Gyerekek menjünk le Dzsodzsihoz”. Így átvonultunk a rendházba és a földszinten bekopogtattunk Dzsodzsi lakásajtáján. Csoportba állva újra előre bocsátottuk Liszkay Lacit, aki a tőle megszokott lendületes szó-

⁴ A cím egy szép Vargha Gyula vers első sora

készséggel előadta jövetelünk célját, majd átadtuk a lámpát. Az öregúr szinte könnyekig meghatva köszönte meg kedves ajándékunkat. Mondanom sem kell, hogy néhányan a cipőjüket nézték, mert nem volt könnyű komoly ábrázatot vágni. Így a lámpa végül is gazdára talált. Igen ám, de meddig??

Akkor még béke volt Magyarországon. Alig másfél év múlva a háború végigsepert az országon és szétszórta bennünket. Szerencsére mi mind a tizenketten túléljük az eseményeket, és 45 őszén folytattuk egyetemi tanulmányainkat. Hála a premontreiek heroikus erőfeszítésének Gödöllő is újra elindult, ha nem is a régi fényében, de egy kicsit megkopottan. Már nem tudom honnan, egy szomorú hír jutott el hozzám: Dzsodzsi bácsi meghalt 1946 januárjában. Mint hallottuk, annyira szívére vette szülőföldjén a bánáti németek elpusztítását, közöttük rokonaiét is, hogy talán nem kívánt tovább élni.

Megint múltak az évek. Lassan eljött az ötéves találkozó napja, az utolsó ötéves kék-fehér találkozó a premontreieknél. Akkor 1948-ban a „derék elvtársak” már megindították az egyházellenes kampányt, és a Szent Norbert Gimnázium napjai meg voltak számlálva. Sokan közülünk akkor már végzett egyetemisták voltak. Talán egy szép júniusi délután mentünk ki Gödöllőre. Első utunk a rendi temetőbe vezetett, ahol megkoszorúztuk Dzsodzsi sírját. Majd felkerestük Zsigát, aki akkor a régi rektori hivatalban, a konviktus földszintjén lakott. Talán ő volt a rektor? Mondanom sem kell, hogy kitérítő szíveséggel fogadott bennünket, és legalább egy órát töltöttünk nála. Ahogy ott körben ültünk, szemem egy kis asztalkára tévedt, amely a szoba sarkában állt. Egy pillanatra megállt a lélegzetem, és azt hittem, hogy káprázik a szemem. Ugyanis mi állt az asztalon? A mi kovácsoltvas, pergament ernyős lámpánk.

Késő délután volt, amikor a konviktus mögötti teraszra mentünk, már terített asztalok vártak a százéves szilfák alatt. Ott gyülekezett mindenki. Már nem tudom mit ünnepeltek, de nagyon sokan voltak, rajtunk évfordulosokon kívül. Talán érettségi bankettet, vagy valami hasonlót? Sötét este lett, amikor vissza-indultunk Pestre, nem sejtve, hogy akkor láttuk Gödöllőt utoljára, úgy ahogy volt a mi diákkorunkban.

Azóta a szilfákat kivágták, a teraszt elbontották, helyén ma az Agráregyetem Gépész Karának épülete áll. Csupán egy kérdés maradt számomra: Vajon kinél van most a lámpa!?

Megírván a lámpa kalandos útját, fejezzük be a történetet Zsiga pályájával a rend feloszlása után, amelyről Ernő barátom hivatott beszámolni.

Zsiga közismerten jó matematikus lévén a Ferences Rend szentendrei gimnáziumában kapott tanári állást. Lakáskérdése is megoldódott, mert a Németországban működő ún. „Speck Pater” pénzadománya folytán, Zimándi Piusz rendtársával együtt a Pozsonyi úton sikerült egy kétszobás öröklakáshoz jutnia. (Ez a Németországban élő szerzetes komoly pénzadományokat gyűjtött össze, és ezzel támogatta a „vasfüggöny” mögötti egyházakat ill. azok volt tagjait. Fenti elnevezés is kifejezi aktivitási területét és korpulens voltát.) Piusz atya elhunytát követően, az öröklési kérdés szerencsétlen megoldása eredményeképpen Zsiga a cselédszobába szorult, és az ott elhelyezett asztalkát használta oltárként a naponta mondott miséihez. Az azóta elhunyt Dr. Zalai Laci konviktortársunk látogatta őt szorgalmasan, és gondoskodott egészségi problémáinak megoldásában. Zsiga azután a Pannonhalmi Öregpapok Otthonába jutott, ahol én őt emlékezetem szerint még 1995-ben meglátogattam. Elbeszélgettünk a múltról, csodálatos memóriájára jellemző, hogy emlékezett 1943-as fizikai érettségi tételekre, és meghökkenve vette tőlem tudomásul, hogy az Árpi egyik fia anglikán lelkész lett. Beszélgetésünk folyamán több ízben elgondolkozva nézett maga elé, ismételve: „az Árpi fia pap lett”. Feltehetően Árpi hajdani, diákos csínytevéseivel ezt alig találta összeegyeztethetőnek, de ez talán egy bensőleges sikerérzést is kiválthatott benne, látván, hogy morális premontrei nevelési rendszerüknek több generációra is kihatása van. Ebben az időben már igen gyenge egészségi állapotban volt. Meleg búcsút vettünk egymástól, kölcsönösen keresztel jelölve egymás homlokát.

Legyen drága emléke örökké áldott!

Dr. Haidegger Ernő és Sármezey Árpád (1943-as évf.)

Rövid kiegészítés az előbbi visszaemlékezéshez

Zimándi Piusz osztályfőnököm volt, a Rend szétszórása után gyakran meglátogattam: előbb Rónay György lakásán, majd a Pozsonyi úti lakásban, itt találkoztam én is Hajnal Zsigával, amíg együtt laktak.

Zimándi Piusz hirtelen halála nagyon megdöbbentett. Budapesti felravatalozása után Bácsalmásra is elmentem kocsival a temetésére. Velem jött Fényi Ottó és Hajnal Zsiga is. A temetés után a család halotti torra hívott, de Hajnal Zsiga - a lakásöröklés körüli viták miatt - nem akarta ezt elfogadni. Így a temetés után eljöttünk, de útközben Zsiga meghívott minket ebédre. Ez is az örökösöl való viszonyát jellemzi!

Mayer László (1945-ös évf.)

*Oh lassan szállj, és hosszan énekelj,
Haldokló hatyúm, szép emlékezet!...*
(Petőfi: Tündérálom)

MESÉLJEN TOVÁBB A MÚLT.

KIRÁNDULÁSAINK

Ha még emlékeztek, vagy előveszitek az előző Körlevelet, meglátjátok, hogy ott hagytam abba: „turkálók az emlékeimmal teli zsákban, mint egy rendetlen fiókban, hol ezt húzom ki, hol azt...”; ...,első kirándulás: Hatvan.”

Csak ezt az utolsó mondatot ne írtam volna. Az vigasztal, hogy a Ti emlékeitekbe is csúszik egy-két tévedés, így elnézitek nekem, hogy abból a rendetlen fiókból első kirándulásunkként az utolsót húztam elő! Ugyanis Hatvanban már nem a premontrei időnk alatt, hanem az Ady Endre gimnázium idejében, Sinka István osztályfőnöksége alatt jártunk.

Ígérem, most pontosan fogom követni az események fonalát.

Előlről kezdem. Első kirándulás: Budapest.

Első évem a premontreiben. Negyedikes vagyok, 14 éves, Nemes Ince az osztályfőnök. Nem volt kedélyes, barátságos ember, nem bánt kesztyűs kézzel a fiúkkal, de miránk, lányokra, soha a hangját se emelte fel, a kezét még úgy sem.

Egyetlen kirándulásra emlékszem, amikor az óbudai Goldberger Ruhagyárba vitte az osztályt. Ez a kirándulás még az államosítás előtti időre esett: 1946 ősze, vagy 47 tavasza lehetett.

Burg Pali osztálytársunk mamája Goldberger lány volt, így esett a választás erre a gyárra.

Láttuk a gyártás minden részletét, a tervezéstől a bálákba jutásig, de nem tudom visszaidézni, mivel nem érdekelt túlságosan. Hogy pontos legyek, egyáltalán nem érdekelt a sokféle mintázatú, gyönyörű anyag, mivel a legcsekélyebb reményem se volt arra, hogy valamelyikéből legalább egy szoknyára valót kaphassak, vagy vehessek meg az üzletben. Egyetlen gondolatom volt, hogy miért ide, miért nem egy csokoládégyárba mentünk?! De ott nem volt a Goldberger családnak érdekeltsége.

Igaz, hogy 1946. augusztus elsején megjelent az új pénz, a Forint; már nem milliókban, trilliókban számoltunk. Amikor már senki nem tudott a csillagászati számok útvesztőiben eligazodni, bejött a mil-pengő, ezt követően az adópengő. Talán vagyunk néhányan, akik még emlékszünk rá. Nem baj, ha a fiatal korosztály is tud róla. Hogy ez mennyit ért? Semmit.

Mire a naponkénti fizetésekkor a pénz az emberek kezébe került, addigra értékét veszítette. Voltak ügyeskedők, akik ezen is meggazdagodtak. Ahogy a pénz reggel kijött a bankból, jó forrásból dollárt vásároltak érte, amit délutánig a fiókba zártak. Délutánig felére csökkent a pengő értéke, akkor már csak a fele dollárért visszavásárolták a forintot, azt munkabéreként kifizették, a dollár másik fele a zsebükben maradt. Ebből aztán vígan éltek, dollárért, aranyért minden kapható volt. Ezek az üzérkedések 1946. augusztus elsejéig folytak. De nem erről akartam írni, hanem a kirándulásról.

Nekünk sem a régi, sem az új Forintból nem volt elegendő, ezért nem gondolhattam új ruhára.

Visszatérve a kirándulásra: délután a Corvin moziba mentünk, ahol a film kezdetéig a mozi körül, a Corvin közben lézengtünk. Most megint közbejön a történelem: tíz évvel később, ez hely nem az volt, ami most. Az 1956-os forradalom idején véres harcok folytak itt a magyar szabadságért. Mennyi fiatal veszítette el az életét, vagy menekülésre kényszerült, itt hagyva az országot, családot. Úgy tűnik, a mi korosztályunk soha nem volt mentes a történelmi időktől.

Most, a kirándulás napján, csend volt, puskaropogás helyett villamosok csilingeltek, a moziban az új filmet, Gershwin: Kék rapszodiáját vetítették. Új volt a zene, idegen, de élvezetes.

Ekkoriban, tanári engedéllyel a gödöllői moziban is megnézhattunk egyes filmeket. Emlékezetes maradt „A mennyország kulcsa”, melynek történetére nem emlékszem, de akkor nagyon tetszett. A Trubadúr filmesített változatát sokszor megnéztem, először Sándor Erzsébet barátnőmmel. Írtam korábban, hogy hosszas tanítgatása után, végre el tudtam énekelni belőle a Toronyáriát. Ha nem is opera énekési szinten. De ez már a következő évben volt, mert szinte észrevétlenül nagy lányok lettünk, ötödikesek, új osztályfőnökkel.

Weber tanár úr is kirándulást szervezett. Természetesen, Pestre. Emlékszem, hogy a Szépművészeti Múzeum falát támasztva, azon tanakodtunk, hová is mehetnénk, mivel ezt a múzeumot zárva találtuk. Utána a Sport uszodába készültünk, így, jobb híján arrafelé vettük az irányt.

A felrobbantott Margit híd helyén már állt a „Manci”, az ideiglenes faalkotmány, melyen Pest és Buda között bonyolódott az átkelés. A Margitszigetre is volt bejárata. Weber tanár úr estig hazaengedte a

pesti konviktorokat. Bár Stomfai Guszti nem tartozott a konviktorok közé, ő is kerekelt oldott, mert szégyellte, hogy nem tud úszni.

Mi, lányok, szigorú igazgatónk, Hajnal Zsiga tilalma miatt, csak a lelátóról, utcai öltözékben nézegethettük a vízben úszkáló, rendetlenkedő fiúkat, akik szemmel láthatólag, nagyon jó érezték magukat. Osztályfőnökünk is közénk ült, jelenlétével múlatta az egyébként unalmas órákat.

A meleg uszoda után, a kijárat előtt vacogott a fiúk foga a már hűvösre vált őszi délutánon. Weber tanár úr versenyfutást javasolt. Loholt a csapat, osztályfőnökünkkel az élen.

Már senki sem fázott, amikor széles sorokban, egymás kezét fogva masíroztunk az egykori kolostor romjaihoz, melyet a tatárjárás idején IV. Béla királyunk építtetett, miután születendő gyermekét Isten szolgálatába ajánlotta. Ha nagyon régen történt is, megint a történelemnél tartunk. Itt, az akkori Nyulak szigetén, a kolostorban élte le rövid életét a király szent életű Margit lánya.

Miután mindnyájan ismerjük a történetét, ott folytatom, hogy a romokhoz érve, nem sokat gondoltunk Margit királylány sanyarú életére, mert remek alkalom nyílt az alacsony falomladékokon keresztül átugrálva a rohangálásra.

A volt premontrei kolostor romjait kellő tisztelettel körbenéztük, aztán valahogy este lett. A Nemzeti Színházban az Ember tragédiáját láttuk, Éva szerepében a még akkor fiatal Lukács Margittal. A többi színészre nem emlékszem, mert ezután még többször láttam különböző szereposztásban.

Ebben az iskolaévben, 1948 tavaszára is esett egy kirándulás. Megint gyárlátogatás, és ne is mondjam, nem a Csokoládégyárba. A kőbányai Zománc- és Edénygyár nem sok érdekességgel kecsegtetett.

Pest előtt, a Fehér úti megállóban szálltunk le a Hévről, innen gyalogoltunk be Kőbányára. Az unalmas, hosszú út után pihenőt tartottunk egy tisztáson, nem messze a gyártól. Itt előkerült a hazai elemőzsia. A konviktorok kenyeret, szalonnát és egy jókora fej vöröshagymát kaptak. Én az örökös zsíros kenyeremet majszolgattam, amikor Weber tanár úrnak remek ötlete támadt: legyünk egyenlők, egyenlően bűdösek, jusson mindenkinek a hagymából.

Tiltakozásomra, saját kezűleg gyömöszölt a számba egy tekintélyes „katonát”: nagy darab kenyéren jókora szalonnát, rajta egy vaskos hagyma darabot. Jutott mindenkinek, így a „biligyarat” káprázatos illattal leheltük be, cserébe annak érdektelenségéért. Néhány piros zománcos lábosra emlékszem, de az edénygyártás, a zománcgyártás folyamata teljesen homályba veszett.

De nem, ami ezután következett! Burg Pali mamája ekkor még magáénak tudhatta a Baross kávéházat. Az egykor elegáns kávéházban most mi voltunk az egyedüli vendégek. Összetolt asztalok mellett hosszú lócákon ültünk, mialatt a konyhában főtt számunkra a paprikás krumpli.

Weber tanár úr előre intézkedett: akinek nincs otthon kenyeke, annak vigyen az, aki teheti. (Nekem is hozott valaki). A jobb módúak egy-egy darab kolbászt is hoztak, ezt belefőzték a paprikás krumplibba.

Ebéd után következett a nap fénypontja: a kávéház éjszakai bárja már működött, természetesen, csak késő esti órában nyitott ki. Pali mamája a délután folyamára rendelkezésünkre bocsátotta. Rögtön megalakult az osztály zenekara, Czibulka Gyuszi Krisár Mikivel felváltva zongorázott, a többi hangszerre is jutott hozzáértő. Senkit sem akarok megbántani, így meg se kíséreltem, hogy megemlítssem a többi zenész nevét, mivel nem emlékszem pontosan, hogy kik működtek közre.

Igazgatónk csak a fürdéstől tiltotta el a lányokat, a táncolástól nem. A félhomályos bárba, a mesterséges sötétkép égen ragyogó mesterséges csillagokra, a néhány rejtett, tompított színes lámpára, az andalító tangókra, keringőkre, mintha tegnap lett volna, úgy emlékszem vissza.

Este a Zeneakadémiára mentünk, a Denevért láttuk. A későbbi években még sokszor volt hozzá szerencsém, de ez maradt felejthetetlen.

Ezzel a szép, vidám nappal zárult le az utolsó premontrei kirándulás.

Már csak álmaim szekere visz néha Gödöllőre. A gimnázium folyosóin bolyongok, fel, le az emeleteken, keresem az osztályom, a sok ajtó között soha nem találok rá. De ébren még megmaradtak kissé homályosuló emlékeim, melyek töredékét most megosztottam Veletek.

Farkas Sári

Toronto, 2006. január 24.

Kassai levél Dr. WICK BÉLA

pápai prelátus, kassai székesegyházi kanonok, történétíró.

Az 1940-es évek elején egy fiatal gimnazista iskolába ment a kora tavaszi reggelen. Jó volt gyalog menni a kassai Fő utcán, a parkok felől áradt a frissen öntözött virágok illata. A Dóm főkapuja nyitva volt, a Rákóczi sírbolt feletti Szent István oltárnál a sekrestyés szorgoskodott. A gimnazista behúzódott az egyik pad sarkába, egyedül volt. És jött a tisztelendő úr, magánmiséjét tartotta, csendesen, segédlet nélkül. Amikor kifordult üdvözlésre, tekintete összetalálkozott a kis gimnazistáéval: felejthetetlen élmény az idős pap finoman mosolygós, szeretetteljes, csupa lélek tekintete. Aznap az iskolában minden sikerült. Az idős pap a mindenki által szeretett és tisztelt, kedves dr. Wick Béla volt.

A kanonok úr nagyon szerette Kassát és lakóit. Az első csehszlovák állam idején együtt érzett és élt a hívekkel, lelki támaszt, vigaszt nyújtva minden rétegének. A papi tevékenysége mellett a történelemírásnak szentelte munkáját, s ebben benne szerepelt az általános és a képzőművészet, az egyháztörténelem úgyszólván minden ága. Kiváló történelemírók és kutatók méltatják azóta is műveit, kiemelve azok rendkívüli alaposágát, hitelességét, alátámasztva levéltári adatokkal, eredeti nyelvezettel. Így dolgozta fel Kassa történetét, a kassai műemlékeket, mindegyiknek külön

kötetet szentelve. Ezek közül hadd emeljem ki: 1/ Kassa története és műemlékei, és 2/ A Kassai Szent Erzsébet Dóm címűeket. (A dóm oldalán lévő Szent Erzsébet szobor látható a lenti képen.) Ma a történészek legkeresettebb forrásai közé tartoznak. A kassai rendek közül feldolgozta a Domonkos, a Jezsuita és a Ferences rendek történetét. Munkái sokasága és szerteágazása révén nem lehet velük ezen a helyen részletesebben foglalkozni, inkább csak rámutatni azok máig kiható nagy jelentőségére.

Dr. Wick Béla a Sáros-megyei Kisszebenben született 1873. november 10-én. Alapfokú iskoláit Szebenben, Eperjesen és Kassán folytatta. A kassai premontrei főgimnáziumnak 1887-1888-ban volt V. osztályos diákja. 1916-ban a kolozsvári római katolikus szemináriumban szerezte meg egyházi doktoriátusát. Papi hivatását több helyen folytatta, míg 1922-ben Kassára helyezték. Egyházi munkája mellett érdeklődése a történelemírás felé fordult. Feltehetően hatással volt rá Szabó Adorján premontrei kanonok, gimnáziumi igazgató hasonló irányú tevékenysége. Papi pályáján több nagy elismerésben volt része, 1939-ben pedig XII. Pius pápától a „papai kamarás” címet kapta. 1945 után Őt is nagy megrázkódtatások érték: népbíróság elé állították magyarbarát meggyőződése és a csehszlovák történelem meghamisításának vádjával. Az eljárás megindításakor az illavai fegyház magyar politikai foglyai közé zárták. A kiszabott ítélet nem emelkedett jogerőre, és így megszabadult a börtön és a vagyonelkobzással járó kitelepítés réme elől. Kiszabadulása után Kassán élt és történelmi munkáin dolgozott. 1955. december 25-én halt meg, a kassai köztemetőben családjának sírboltjában helyezték örök nyugalomra.

Generációnkból még sokan emlékezünk rá. Nekem is egész életemre kiható élményt jelentett, hogy

mint kis premontrei gimnazista ministrálhattam szentmiséjén a Ferencesek templomának Mária kápolnájában. Akkor még nem tudtam, hogy egy szintén premontrei „öregdiák” mellett szolgállok.

Sírjánál 2005. december 25-én, halálának 50-ik évfordulóján a kassai Henszlmann Imre történelmi társaság képviselői lerótták kegyeletüket.

Czima György
a kassai premontrei gimnázium öregdiákja,
a Henszlmann Imre történelmi Társaság tagja

Balogh Ferenc életútja

Az alábbi írást sógora, dr. Gallai Gyula küldte, amit örömmel teszünk közzé körlevelünkben.

Balogh Feri 1920-as születésű, Rákoscabán lakott. 1938-ban érettségizett a Gödöllői Premontrei Gimnáziumban. Érettségi után a MÁV Katonai Szállítási Osztályán dolgozott. Feladata volt a háború alatt a katonavonatok forgalmának biztosítása. Szolgálatát az erdélyi Szászlekcencén, Kolozsvárott, Szatmárnémetiben stb. végezte. Ezt követően az Igazságügyi Minisztériumban, Ries miniszter titkárságán dolgozott. Onnan a Katonai Bíróságra és a Vezérkari Főnökség bíróságára, a fegyelmi bizottságba osztották be.

1956 novemberének végén elhagyta az országot és Kanadában telepedett le.

Torontóban az Ontario megyei bíróságon tolmácsként dolgozott 17 évig. A Kanadai Labdarúgó Szövetségben játékvezető volt, híres mérkőzéseket is vezetett, illetve partjelzőként működött. Szabadidejében cikkeket és verseket írt a torontói hetilapokba. 3 felnőtt gyermeke van, egy fia Bécsben, 2 lánya Torontóban lakik.

Feri jelenleg Richmond Hillben él feleségével, és sokat gondol a Gödöllőn eltöltött szép napokra. Mára már csak egyetlen óhaja maradt, és pedig az, hogy 86 évről beszámolhasson iskolatársainak!

Gallai Gyula

Növekvő érdeklődés a Szombathelyi Premontrei Szent Norbert Gimnáziumban

Az elmúlt két évben nőtt a beiskolázások száma a gimnáziumban. Az erkölcsi nevelés mindenképpen többletet jelent más iskolához képest, de a tanulókra figyelő diáksegítő, támogató szolgálat és az ifjúság- és családvédelmi feladatok ellátása egyedülálló a városban is. A tanulók folyamatosan bővülő képzési kínálatból választhatnak, például idén először ikonfestést, valamint üveg- és textilfestést is tanulhatnak művészeti órák keretében. A 11. évfolyamtól indul a kreatív kézműves művészettörténeti foglalkozás, de egyre nagyobb igény mutatkozik a filmes órák iránt is.

A kommunikációs készséget javító drámapedagógiával immár két éve foglalkoznak a premontrei gimnáziumban. Az orvosi vagy műszaki pályára készülő fiataloknak jövő tanévtől emelt szintű és óraszámú specializációt indítanak fizikából, valamint biológiából, és választható lesz a vizuális kultúra-művészettörténet szakirány is. Az iskola ehhez jelentős fejlesztéseket is tervez még ebben a tanévben: a természettudományok szaktermek és laborok teljes felújítását.

Gábor Bálint József igazgatóval készült interjú a Savaria Fórum c. lapban

A Szombathelyi Premontrei Diákszövetség – Szombathely képviselő-testületének döntése alapján – a 2005. évi Civil Alapra kiírt pályázaton 80 ezer forintos támogatásban részesült.

Gondolatok a Szent Lajos király hídja c. regényhez (és filmhez)

Közel múltban játszották nálunk a Thorton Wilder regényéből készült filmet. Az Új Ember egyik számában Balázs István írt kritikát a címben idézett műről. Szerinte a regény alap gondolata, hogy „Szent Lajos király hídjának összeomlása nyilvánvalóan Isten rendelése volt”, mert az őt lezuhant ember élete befejezett egész. Márpedig - mint Balázs István írja - ez azt jelentené, hogy Isten összeterelte ezeket az embereket, s bevégezte földi pályafutásukat (megölte őket). Ehhez több hozzászólást is olvastam.

Hasonló kérdést feszegetett az 1960-as években bemutatott „Egy idegen telefonál” c. film is. Ott egy repülőgép-szerencsétlenség egyik túlélője hívta fel, majd kereste fel a lezuhant és meghalt utitársak hozzátartozóit. A beszélgetések alapján ő is hasonló konklúzióra jutott.

Egyetértek azzal, hogy a konklúzió, amely szerint a rosszat Istennek kell tulajdonítani, helytelen. De ezt nem lehet ilyen sommásan elintézni. Elgondolkodtatnak a napjainkban is gyakori katasztrófák, amelyekben sok ember hal meg. A katasztrófát túlélők sorsának pedig mi a magyarázata? Az ilyen eseményeknek a jelentésére a Lukács-evangéliumban olvasható két példa mutat rá. Az evangélium 13. fejezet 1-9. versében Jézus két eseményhez fűz megjegyzést: Pilátus galileai embereket lemészároltatott, amikor áldozatot mutattak be; a másik esetben a ledőlt torony ölt meg 18 embert. Jézus mindkét eseményre azt mondta, hogy haláluk nem büntetés volt. Együttal figyelmeztet: „Ha nem tartotok bűnbánatot, éppen úgy elvesztek mindnyájan.” Vagyis úgy kell élnünk, hogy bármikor meghalhatunk. Az „elvesztek” szó az örök kárhozatra utal. Ehhez kapcsolódik az ugyanitt olvasható, a terméketlen fügefá kivágására adott haladék példája: figyelmeztet, hogy legyünk mindig készen a számonkérésre, de ha kell, még vár az Úr.

Jézus szavai alapján a szerencsétlenségeket figyelmeztető jeleknek lehet tekinteni. Korunk Mária-jelenései is ezekről a jelekről szólnak, amelyekre mindig figyelni kell!

Mayer László (1945-ös évfolyam)

AZ EGYESÜLET IFJÚSÁGI TAGOZATÁNAK JELENLEGI NÉVSORA

N é v	évfolyam	N é v	évfolyam
1. Alföldi Barbara	2000a	41. Erdélyi Zsuzsanna	2003a
2. Bedő András	2000a	42. Koller Júlia	2003a
3. Harkányi Nándor	2000a	43. Szabó András	2003a
4. Hevesi Áron	2000a	44. Zeke Adrienn	2003a
5. Malatinszki Szilvia	2000a		
6. Petneházy Gyöngyvér	2000a	45. Ángyán Ildikó	2003b
		46. Gossler Károly	2003b
7. Csongorádi Anita	2000b	47. Katona Eszter	2003b
8. Ferencchalmy Zsuzsanna	2000b		
9. Kovács Béla	2000b	48. Bárdy Péter	2004a
10. Pál Ildikó	2000b	49. Dohány Tamás	2004a
11. Sándor István Zoltán	2000b	50. Petróczki Anna	2004a
12. Ángyán Péter	2001a	51. Bazsik Ádám	2004b
13. Baglyas Szabolcs	2001a	52. Sallay Szilvia	2004b
14. Gáncs István	2001a	53. Váraljai János	2004b
15. Kája Sándor	2001a		
16. Kerekes Dorottya	2001a	54. Bárdy Tamás	2005a
17. Kis Viktória	2001a	55. Barsy Eszter	2005a
18. Necz Péter Pál	2001a	56. Gémesi Csanád	2005a
19. Radnai László	2001a	57. Holczinger Vera	2005a
20. Szántai Béla	2001a	58. Kis Levente	2005a
		59. Krajcs Judit	2005a
21. Dörnyei Márton	2001b	60. Minyó Eszter	2005a
22. Illés Gábor	2001b	61. Oláh Balázs	2005a
23. Kmetty Zoltán	2001b	62. Pénzváltó Zsófi	2005a
24. Pandi Judit	2001b	63. Suhayda Dénes	2005a
25. Pandi Zoltán	2001b	64. Szabó Emma Zsófia	2005a
26. Riedl István	2001b	65. Szabó Zsófia	2005a
27. Sándor Mátyás László	2001b	66. Szakmány Csaba	2005a
28. Szilágyi Viktória	2001b	67. Szántai Tamás	2005a
29. Tóth Tibor	2001b	68. Szűcs Ágnes	2005a
		69. Terpák Mónika	2005a
30. Bese Gergő Péter	2002a	70. Utschalott János	2005a
31. Debreczeni (Alföldi) Judit	2002a		
32. Kovács Mihály	2002a	71. Bakos Gábor	2005b
33. Kovács Norbert	2002a	72. Farkas Kristóf Vince	2005b
34. Szűcs Balázs	2002a	73. Gazdag Balázs	2005b
35. Török Viktor	2002a	74. Malatinszki Krisztián	2005b
		75. Nyeste Dorottya	2005b
36. Bajnóczi Gergely	2002b	76. Petneházy András	2005b
37. Büttner Zsolt	2002b	77. Pintér Miklós	2005b
38. Illésy Péter	2002b	78. Szekeres Zsolt	2005b
39. Kuli Bernadett	2002b		
40. Stojcsics Dániel	2002b		

A modern technika segítségével az egyesület internetes honlappal rendelkezik (<http://oregdiak.premontrei.hu>), mely még kezdetleges állapotban van, de alapvető funkciókat már így is betölt. A regisztrált öregdiákok a legfontosabb egyesületi híreket, tudnivalókat itt érhetik el, itt lesz olvasható a félévente kiadott egyesületi körlevél online változata, illetve terveink között szerepel egy öregdiák levelező lista üzemeltetése is e honlap keretein belül, ahova öregdiák-társaink bármikor írhatnak, üzenhetnek egymásnak, aktuális információkat, megjegyzéseket tehetnek közzé. E szolgáltatások (levelezőlista, online körlevél, egyesületi hírek, információk) regisztrált tagjaink számára állnak rendelkezésre! A jelentkezőket regisztráljuk, ezzel teljes jogú tagként szerepel minden jelentkező egyesületünk adatbázisában. A sikeres regisztrációról mindenkit (e-mailban, esetleg ennek hiányában postai úton) értesítünk.

Élő emlékezet

A Gödöllői Premontrei Gimnáziumban a tavalyi tanév, a 2004/2005-ös, jubileumi esztendő volt, hiszen 80 évvel azelőtt, 1924 szeptemberében nyílt meg a Jászóvári Kanonokrend Gödöllői Reál-gimnáziuma. Ebből az alkalomból kaptunk két köszöntő-emlékező levelet: az egyiket Mádl Ferenc akkori köztársasági elnöktől, a másikat Dornbach Alajostól. A diákok számára minden évben a Szent Norbert napra kiírt pályázat egyik témája ugyanis interjú készítése volt olyan neves közéleti személyiségekkel, akik a rend feloszlata és újjászervezése közti „illegális” időszakban valamilyen kapcsolatban álltak a premontreiekkel. Ezeknek az interjúknak alapján kaptuk e leveleket – amelyek az iskola évkönyvében is megjelentek. Ezeket szeretnénk most közreadni az öregdiák körlevélben. A köztársasági elnök levelének szövegét – a jobb olvashatóság érdekében – az eredetivel megegyező alábbi másolat után közöljük.

A MAGYAR
KÖZTÁRSASÁG
ELNÖKE

Ottó atya emlékezete

Amikor Fényi Ottó atyára emlékezem, életútjára tekintve először arra kell gondolnom, hogy, megpróbáltatásaival, áldozataival a XX. századi magyar papok tipikusnak mondható sorsa jutott osztályrészéül.

A Trianonban Magyarországtól elszakított területen született, a premontreiekhez Jászóvárott Csehszlovákiában lépett be, fogadalmát ugyanott, de Magyarországon tette le. Pappá szentelése után Gödöllőn lett tanár és cserkészparancsnok. Egészen addig, amíg a kommunista diktatúra rémségeibe hulló országban gyakorlatilag megszüntették az egyházi közoktatást, s lényegében feloszlatták a rendeket. Jöttek az ember és hitét súlyos próbára tevő évek: Ottó atya számára a fizikai, majd a tudományos segédmunka évei. De, mert nem a munkakör ad az embernek, hanem az ember a munkájának méltóságot, sohasem veszítette el tartását, mindig megtalálta a hivatását. Öregedő, egyre inkább gondoskodásra szoruló rendtársainak felkarolásában összetalálkozott a mindennapi és az örök élet szükségleteinek szolgálata.

Ezt folytatta aztán, amikor a pártállam bukása után sor kerülhetett egykori iskolája, a Szent Norbert Gimnázium újraindítására. A jövőendő nemzedéket a hit és a tudomány tisztelétére, ismeretére, gyakorlására nevelésének feladata mozgósította a már hetvenedik évét is elhagyott ember energiáit. Ottó atya fáradhatatlanul és sikeresen küzdött az iskola talpra állításáért.

Olyan ember volt, akiknek munkájában a Teremtő által adott erő dolgozik, s akiknek el nem múló érdeme, hogy a nemzet a legsúlyosabb történelmi csapások után is elég erős volt az újrakezdéshez.

Köszönöm azt a kegyelmet, hogy kortársa lehettem, s szívből kívánom, hogy példájának ereje sugározzon az életútját keretbe foglaló gödöllői premontrei gimnázium diákjaira és tanáira!

Budapest, 2004. október 27.

Mádl Ferenc

Ottó atya emlékezete

(Mádl Ferenc köztársasági elnök levelének szövege)

Amikor Fényi Ottó atyára emlékezem, életútjára tekintve először arra kell gondolnom, hogy megpróbáltatásaival, áldozataival a XX. századi magyar papok tipikusnak mondható sorsa jutott osztályrészül.

A Trianonban Magyarországtól elszakított területen született, a premontreiekhez Jászóvároth, Csehszlovákiában lépett be, fogadalmát ugyanott, de Magyarországon tette le. Pappá szentelése után Gödöllőn lett tanár és cserkészparancsnok. Egészen addig, amíg a kommunista diktatúra rémségeibe hulló országban gyakorlatilag megszüntették az egyházi közoktatást, s lényegében feloszlatták a rendeket. Jöttek az ember és hitet súlyos próbára tevő évek: Ottó atya számára a fizikai, majd a tudományos segédmunka évei. De, mert nem a munkakör ad az embernek, hanem az ember a munkájának méltóságot, sohasem veszítette el tartását, mindig megtalálta a hivatását. Öregedő, egyre inkább gondoskodásra szoruló rendtársainak felkarolásában összetalálkozott a mindennapi és az örök élet szükségleteinek szolgálata.

Ezt folytatta aztán, amikor a pártállam bukása után sor kerülhetett egykori iskolája, a Szent Norbert Gimnázium újraindítására. A jövőre nemzedéket a hit és a tudomány tiszteletére, ismeretére, gyakorlására nevelésének feladata mozgósította a már hetvenedik élet évét is elhagyott ember energiáit. Ottó atya fáradhatatlanul és sikeresen küzdött az iskola talpra állításáért.

Olyan ember volt, akinek munkájában a Teremtő által adott erő dolgozik, s akinek el nem múló érdeme, hogy a nemzet a legsúlyosabb történelmi csapások után is elég erős volt az újrakezdéshez.

Köszönöm azt a kegyelmet, hogy kortársa lehettem, s szívből kívánom, hogy példájának ereje sugározzon az életútját keretbe foglaló Gödöllői Premontrei Gimnázium diákjaira és tanáira.

Budapest, 2004. október 27.

Mádl Ferenc

Emlékezettöredékek Fényi Ottó atyáról „Ottóról”

50 év távlatából csak töredékesen lehet felidézni. Bátyám 1953 őszétől volt a Miskolci Műszaki Egyetem hallgatója, én 1954 őszétől a Budapesti ELTE Jogi Karának voltam hallgatója. A családból először bátyám került kapcsolatba Ottóval, aki Miskolcon egy kis egyetemista csoportot szervezett maga köré, akikkel rendszeres időközönként diszkrét körülmények között találkoztak, és valláselméleti kérdéseket vitattak meg, valamint a katolikus értelmiségi magatartás problémáit vizsgálták. Mindezt természetesen konspirációs körülmények között. Szüleink 1955 nyarán Mátraszentimrére költöztek, ahol édesapánk általános iskolai tanító volt. Előző állomáshelyén zaklatásoknak volt kitéve templomba járása és a hatóságok által politikainak minősített megnyilatkozásai miatt. Mátraszentimrén ezek elől könnyen ki tudott térni: a falutól mintegy két kilométerre van Mátraszentimre Bagolyirtás, és ott a katolikus egyházi üdülő, a Stella. Annak házi kápolnájába járt édesapám rendszeresen, és ha otthon voltunk fivérémmel, mi is mindig odakísértük őt. Itt ismerkedtem meg én is Fényi Ottóval, aki oda rövidebb pihenőkre évente többször is ellátogatott. Fivéremet 1957 februárjában letartóztatták, csak 20 hónap múlva szabadult. Ez alatt Ottó – aki szüleimnek is gyakori vendége volt és jó barátságban voltak – segített a lelket tartani szüleinkben, különösen beteg édesanyánkban.

1958 őszén ügyvédjelölti munkát kezdtem Gyöngyösön, szüleim közelében. A hétvégeket rendszeresen náluk töltöttem. Ekkor már Ottóval meghitt, mondhatni baráti viszonyban voltam. Gyakori vendége voltam Budapest, II. Trombitás u. 28. szám alatti kis szobájában, fivéréék lakásán is. A Mátrában pedig erdei sétákon gyakran folytattunk eszmecsereket a minket körülvevő világ dolgairól. Olykor sítúrára mentünk – ezek emlékezetes együttlétek voltak. Ottó meg volt győződve róla, hogy a Premontrei Rend Magyarországon is újra működni fog az akkor még beláthatatlan távú jövőben. Arra törekedett, hogy a Rend megmaradt vagyonelemeit úgy gondozza, hogy az lehetőleg a jövőbeni működést képes legyen majd szolgálni. Közreműködésemmel megvásárolt egy Bimbó úti villarészt, Gödöllőn a Fácánosban telkeket. Hasonló célra megszereztük részére egy idős paptársunk körüli értékes lakásának a bérleti jogát; a lakást bérlokként a 90-es évek elején, jelképes áron megvásárolhatta.

A 80-as évek elején elhatározta, hogy amint arra legkisebb lehetőség is kínálkozik, templomot épít Gödöllőn a Fácánosban, mivel abban a lakóövezetben, amely az utóbbi évtizedekben létesült, templom

nem volt. Megszerezte egymással szomszédos két telek tulajdonjogát, és azon tervezte felépíteni a kis templomot. Mikor úgy döntött, hogy a vállalkozást elindítja, tanácsaimat kérte. Lebeszéltem arról, hogy templom építésére kérjen építési engedélyt, mert kilátástalannak tartottam, hogy engedélyt kapjon. Ehelyett azt a megoldást javasoltam, hogy a két telekre ún. ikerházat építsen, amely jogilag két különálló egység, telekhatár és a telekhatáron megépített válaszfal elválasztja a két egységet, de bármikor egyesíthető. A terveket úgy kell elkészíteni, hogy az épület szerkezete alkalmas legyen később válaszfalak eltávolítása után a kis templom kialakítására. Nem emlékszem már pontosan, hogy mikor, de még az építkezés befejezése előtt megnyílt a lehetőség arra, hogy kialakítsák a templombelsőt.

Tanácsot kért tőlem a 90-es évek elején az egyházi ingatlanok tulajdona rendezéséről szóló törvény végrehajtása kapcsán. Döntenie, illetve dönteniük kellett, hogy visszaigénylik-e a régi gimnáziumi épületet az egyetemtől, vagy pénzbeli kártalanítást kérnek. Én arra ösztönöztem, hogy a pénzbeli kártalanítást válassza, ellenkező esetben rendkívül bonyolult, és társadalom- és egyházpolitikai szempontból kényes kérdéseket kell megoldani, ami érzékenységek sérelme nélkül lehetetlen. (A régi gimnázium épülete mellett az ingatlanon sokkal nagyobb értékű épületeket emelt már az egyetem, ezeket szétválasztani meglehetősen reménytelen és feszültségeket eredményező feladat lett volna.) Véleményem az volt, hogy a pénzbeli kártalanításból történő építkezés lehet, hogy egy év késedelmet okoz a tekintetben, hogy mikor tudják elindítani az újraéledő gimnáziumi oktatást, de szerintem hasznosabb megoldás lesz. Nyilván nem döntően az én befolyásomra, de talán véleményemet is figyelembe véve ezt a megoldást választotta.

Baráti kapcsolatunknak ezek a jogászai közreműködést igénylő feladatok voltak a „konspirációs” elemei. Fenntartás nélkül megbíztunk egymásban. Többször megbeszélte velem végrendeletét is, amelyben a formálisan még az ő tulajdonában lévő javakról végrendekezett. Szerette volna meghatározni a vagyonfelhasználás optimális módját, ami a Rend távlati céljait a legeredményesebben szolgálja. Különösen a rendszerváltás előtt ezek a lehetőségek nehezen kitapinthatóak voltak.

Maradandó emlékem, hogy amikor az 1960-as évek elején a hasonló illegális hitoktatási tevékenységet végző volt szerzetes papokat tömegesen bebörtönözték, rendíthetetlen nyugalommal várta, vajon ő is sorra kerül-e. Meggyőződése, hogy fegyelmezett, körültekintő szervezés, jó emberismeret és megbízható határozottság is szerepet játszott abban, hogy őt elkerülte a megtorlás. Fel volt azonban készülve a legrosszabbra is, de erről derűs nyugalommal beszélt. Szabad ember volt. Szabad ember az, aki képes félelem nélkül élni, és meg tudja őrizni Teremtője és önmaga előtt a méltóságát.

Budapest, 2004. november 15.

Dornbach Alajos ügyvéd

Premontrei Esték

Ebben a tanévben is folytatódott a Premontrei Esték nagy sikerű előadássorozata. Január 26-án csütörtökön a Magyar Napló főszerkesztője és a szerkesztőbizottság tagjai mutatták be a lapot a gimnázium diákságának egy jó hangulatú felolvasóest és az azt követő beszélgetés keretében. Ezt megelőzően október 3-án hétfőn – a részleges napfogyatkozás alkalmával – délelőtt az egész iskola diáksága, távcsövek segítségével, az udvaron kísérelte figyelemmel ezt a ritka égi látványosságot. Ehhez kapcsolódik Farkas Alexandra XII.A osztályos tanuló beszámolója.

Napfogyatkozás – 2005. október 3.

Ezen a borongós őszi napon tartottuk csillagászati bemutatónkát, amin a két főszereplő a Nap és a Hold volt. Sokak bizonyosan emlékeznek 1999. augusztus 11-ére, amikor Magyarországról teljes napfogyatkozás volt látható. Idén, ha nem is akkora mértékű, de ezúttal is szép égi jelenségnek lehattunk szemtanúi.

Napfogyatkozás és történelem

Nincs még egy olyan páratlan csillagászati jelenség, ami akkora lélektani hatást gyakorolna az emberekre, mint a napfogyatkozás. Az élet forrásának tartott Napnak az elfogyása (elvesztése) leküzdhetetlen rettegést váltott ki a régi korok emberében, akik még nem ismerték ennek a szép égi eseménynek a mibenlétét. Sok évszázad telt el, mire az ember megértette a jelenség hátterét és annak bekövetkeztét.

Míg a Távols-Kelet egykori lakói óriási sárkányt képzeltek az égre, amely felfalja a Napot, addig az Újvilág indiánjai úgy vélték, egerek rágják a fogyatkozó égitesteket. A világ minden részén nagy lármával és hangos zenéléssel próbálták meg elűzni a fontos égitestek, így a Nap és a Hold környezetéből az ártalmas szellemeket. A rómaiak is lármázással kísérték a fogyatkozásokat, míg a keresztények ördögűzés céljából megkondították a harangokat. A középkorban féltek az égi mérgezéstől. Ezért befedték a kutakat, és sokszor a pincékbe rejtőztek. Ehhez hasonló még a múlt században is előfordult. A keleti népek körében általános volt az a vélekedés, hogy a Nap azért sötétedik el, mert megáll az égen.

Ahogy múltak az évszázadok, úgy ismerte fel az emberiség a jelenség "titkát". Mezopotámiában az egzakt tudományokat művelő papok, míg Európában a görögök ismerték fel a fogyatkozások magyarázatát. Annak ellenére, hogy ismertté vált a fogyatkozások mibenléte, még hosszú évszázadokig rettegett a köznép, ezektől az ártatlan égi jelenségektől.

Sokan nem is sejtik, hogy a honfoglalás kezdetének, vagyis Árpád és főseregének a Kárpát-medencébe való behatolásának az időpontját is egy napfogyatkozás segítségével határozták meg. Az akkori konstantinápolyi császár *Bölcs Leó* egyik krónikása ui. feljegyezte, hogy Bizáncban, délidőben „a nappal éjjelre változott”. A leírásban szereplő bolgár háború eseményeiből és más történekek sorrendjéből kikövetkeztethető, hogy a bizánci sötétség után négy évvel jöttek a magyarok a Kárpát-medencébe. Elégge megkésve, csak 1880 táján kezdtek foglalkozni a millenniumi ünnepek szervezésével, de a honfoglalás évszáma akkor még nem volt ismeretes. *Lakits Ferenc* magyar csillagász hosszú évekig számolgatott, míg 1890-ben közzé tette, hogy a szóba kerülhető időszakban Bizáncból látható napfogyatkozások közül egyedül a 891. augusztus 8-ai felel meg a krónika leírásának. Eltelt még egy-két év, mire a t. Ház elé került a történelmi évszám, és az 1892/II. törvénycikk kimondta, hogy a millenniumi ünnepeket 1895-ben kell megtartani. Már az előzetes tervezési és költségvetési tárgyalásokon nyilvánvalóvá vált, hogy az addig hátralevő három év nem lesz elég a tervezett nagyszabású, országos kiállításra való méltó felkészüléshez. Ezért az országgyűlés utólag egy évvel elhalasztotta az 1000. évforduló megünneplését. Mi magyarok tehát igen fontos dátumunkat, Európában való megtelepedésünk évszámát köszönhetjük egy csillagászati esemény egykori feljegyzésének és értelmezésének.

Mi a napfogyatkozás?

A napfogyatkozások alkalmával a Föld felszínének egy adott területéről nézve a Hold részben vagy egészen eltakarja a Napot - azaz a Hold árnyéka a Földre vetül. Ahhoz, hogy ez látható is legyen, olyan körülményekre van szükség, melyek csak ritkán adódnak. A holdárnyék a Föld felszínének csak egy kis területére esik, így egy adott helyről viszonylag ritkán - statisztikailag 410 évente - látszik teljes napfogyatkozás. A Hold a Földről nézve közel fél fok átmérőjű. Szerencsés véletlen, hogy a nála sokkal nagyobb, de sokkal távolabb lévő Nap fél-fokosnak látszik az égen. Emiatt a Hold megfelelő helyzet esetén a teljes napkorongot el tudja takarni. Napfogyatkozás akkor következhet be, amikor újhold van, ekkor tartózkodik a Hold a Nap irányában. Azonban mégsem látunk minden újhold alkalmával napfogyatkozást. Ennek az oka, hogy a hold-pálya síkja közel 5 fokot zár be a Föld napkörüli pályájával, az ekliptikával. Emiatt néha a holdárnyék a Föld "felett", néha pedig "alatta" vonul el - ilyenkor természetesen nem látható napfogyatkozás. A hold-pálya síkja rögzített a térben. Így minden évben van két időszak, amikor a pálya helyzete olyan, hogy kísérőnk az újholdkor metszi a földpályát. Ezek azok a pillanatok, amikor ennek a páratlan égi jelenségnek a szemtanúi lehetünk.

Amikor a Föld felszínének egy pontjáról nézve a Hold nem takarja el a teljes napkorongot, részleges napfogyatkozás figyelhető meg. Ekkor a Nap képe "kicsorbul". A részleges fogyatkozás területére a Holdnak az úgynevezett félárnyéka vetül. Teljes napfogyatkozás alatt, aminek a tartamát totalitásnak nevezik, a Hold az egész napkorongot eltakarja. Ennek látványa különbözik a részleges fogyatkozásétól, és nagyságrendekkel felülmúlja azt. A teljes fogyatkozás a Föld felszínének csak korlátozott területéről látható, és onnan is csak igen rövid ideig.

A napfogyatkozásoknak egy sajátos esete a gyűrűs napfogyatkozás. Ennél a Hold látszó mérete kisebb a Napénál, és ennek megfelelően nem tudja azt teljes egészében kitakarni. Ez azért fordul elő, mert a Hold és a Nap földtávolsága folyamatosan változik, és így látszó méretük sem állandó. A gyűrűs fogyatkozás maximumakor is látszik a Nap egy keskeny gyűrű formájában.

2005. október 3-án, hétfőn délelőtt gyűrűs napfogyatkozás vonult végig Dél-Európa és Észak-Afrika egy keskeny sávján. Ez a jelenség hazánkából részleges napfogyatkozásként volt megfigyelhető. Segítőinknek hála mi is távcsövek és védőszemüvegek segítségével követhettük a Nap eltűnésének fázisait.

Farkas Alexandra (XII.A)

FILMTÁBOR 2005

Másodszor került megrendezésre 2005. július 18-23-a között a gödöllői Futura Szabadegyetem Alapítvány szervezésében a „Társadalomképek” című filmtábor, ahol a filmkészítés rejtelseibe tekinthettünk bele. Csakúgy, mint a tavalyi táborban, idén is a Premontrei Gimnázium tanulói szolgáltatták a résztvevők többségét. Az első napon 4-5 fős stábokra bomlottunk, s kiválasztottuk azt a témát, amiről 4-5 perces dokumentumfilmünk szólni fog. A tábor szakmai segítők: Gulyás Gyula - filmrendező, Ruszkai

Nóra - operatőr, médiatanár, Nagy István - operatőr, vágó, Matolcsi Anna - vágó. Ők azok, akik megismertettek minket a kamerával, annak kezelésével, s szakmai tanácsokat adtak munkánk elkészítéséhez. A második naptól fogva már mehettünk is „terepre”. A tavalyi táborral ellentétben sokkal több időnk volt dolgozni saját alkotásunkon, egyrészt azért, mert kevesebb filmet néztünk, valamint, a tavalyi mindennapos rendezői találkozó helyett csak kettő került megrendezésre, a veresegyházi Átrium Galériában. Az első találkozón Fekete Ibolya „BolszVita” című játékfilmjét nézhettük meg, majd beszélgethettünk a rendezőnővel. A második találkozón Gulyás Gyula „Világnak Világa” című filmjét láttuk, s elemezhetjük ki. Ezzel a „lazább” ütemezéssel a kisfilmek hamar elkészültek, s következhetett a vágás, az utolsó két napon. Ezt Matolcsi Anna vezette, aki az egyetemi stúdióból „települt át” a Művelődési Házba, a technikával együtt. A vágás során rájöhettünk, hogy egy filmes nyersanyagból valójában e művelet során lesz igazán film. Ez a folyamat hosszú és aprólékos, de rendkívül izgalmas. A tábor zárásaként büszkén mutathattuk be filmünket szüleinknek és az érdeklődőknek. Úgy gondolom, hogy akit érdekel a filmezés, annak egy tartalmas, érdekes és szórakoztató hétben lehet része egy ilyen táborban. Reméljük jövőre még több új ismerettel és táborozóval gazdagodunk.

Az elkészített filmek, s azoknak alkotói:

„Szép volt, jó volt!”

Holló Ágnes
Szvitán Krisztián
Hevesi Andrea
Hevesi Nóra

„Talpalávaló”

Öri Katalin
Horváth Zsanett
Tóth Ágota
Ö. Kovács Márton

„Romhajlék”

Szentes Ádám
Varga Bálint
Nagy Bálint

„Várakozás”

Dombóvári Péter
Szekeres Mónika
Szilvási Réka
Trombitás Mónika

Szalagavató bál

A szalagavatót követő hétfő délután, kihasználva, hogy még frissek az élmények, Kovács Ibit, Bobok Annát, Czinkota Zsuzsit, Fendler Tomit, Köles Gergőt, Varga Jancsit és Zólyomi Gergőt kérdeztük:

1. Milyen hangulatban készültél a bálra? Egyénileg mennyit foglalkoztál az előkészületekkel?

Ibi: Nekünk lányoknak igazán fontos volt a szalagavató. Nagyon vártam. A szombati napom - mint a lányoknak általában - a fodrásznál és a kozmetikusnál telt.

Gergő: Nemcsak a bulit, hanem az egészet vártam, de nem voltam se fodrásznál, se manikűrös-nél. Olcsón megúsztam. De előző este megmostam a hajam, megborotválokotam. Azzal készültem leginkább, hogy kialudtam magam.

Fenyus: Örültem a felkészülésnek, mert egy hónapja nem volt magyar óránk. Bár a tánctanár néha hisztizett, de végül jól megtanította a dolgokat. Egyénileg mit csináltam? Semmit. Megmostam a hajam és megfésülködtem kétszer, körmöt vágtam és délben keltem.

Anna: Nagyon izgultam. Frizura, smink, ruha... hasgörcsös voltam már egy héttel előtte.

Jancsi: Várakozással teli. Az év elejétől kezdve készültünk. Erre gyűjtötte mindenki az erejét. Szombaton a Műegyetemen előkészítőm volt, de megpróbáltam a legjobbat kihozni magamból.

Zsuzsi: Nem vettük komolyan. Szerintem nem is kellett, mert akkor nem lett volna jó. Egyénileg nem nagyon készültem, Általában nem jellemző rám ez a dolog. Nem vittem túlzásba, de a ruha keresése sok időt vett igénybe.

Zólyomi: Én annyira nem izgultam, mert rendszeren gyakoroltunk, és a színpadot már megszoktam. A szalagavató előtti délelőtti nyelvvizsgáztam...

2. Mit gondolsz, hogy sikerült a tizenegyedikesek műsora?

Ibi: A szándék ott volt mindkét osztályban, hogy örömet szerezzen nekünk. Nagyon tetszett az A-sok éneke. Meglepetés volt, bár már sokan tudtak róla előtte is.

Fenyus: Nagyon tetszett, hogy feljöttek a színpadra a szalagtűzés után. Végig vigyorogtam, de amikor odaadták a DVD-t, akkor kicsit elérzékenyültem.

Anna: A színdarabból túl erőltetetten jött le, hogy ne tagadd meg az álmaidat, a Kormorán szám tetszett, a képek pedig bomba jók voltak, és nagyon jólesett, hogy megkaptuk DVD-n. Otthon megmutattam a nagymamámnak.

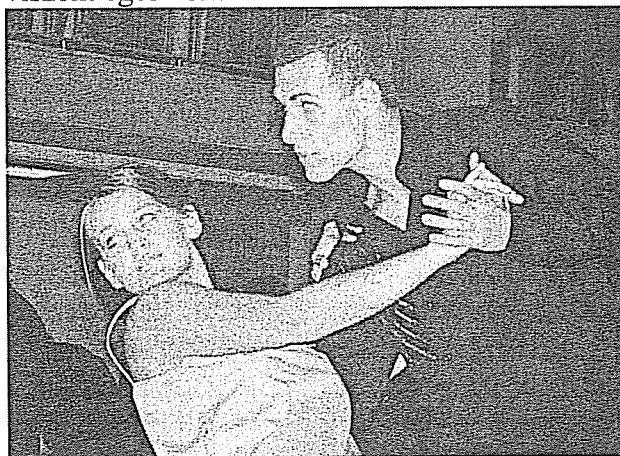
Jancsi: A rólunk készült képek jobban tetszettek. A némafilm keretbe foglalta az egészet. Jó volt, hogy benne volt Bence meg Szabolcs is.

Zsuzsi: Jó volt. Rövid, tömör és frappáns.

3. A ti műsorotokról mi a véleményed?

Ibi: A keringőnél nagyon koncentráltunk, de a másik táncot jobban élveztük.

Gergő: A táncot nagyon élveztem, annak ellenére, hogy a keringőt néhányszor elszúrtuk. Az ének viszont égés volt.

Fenyus: Két hónapig készültünk rá és nagyon hamar vége lett. Visszanéztem már videóról, és a táncok igazán jól sikerültek.

Anna: Az énekkel kicsit fölsültünk, nem mertek előremenni az emberek. Meg nem arra a zenére énekeltünk, amire próbáltunk. A tánc viszont tuti volt.

Jancsi: Az egész egy nagy sodrás volt.

Zsuzsi: Legalább olyan vicces volt, mint a próbák. Túl akartam esni rajta. A keringőnél már jobban felengedtem.

Zólyomi: A táncok jók voltak. Az éneket sokan nem hallották. Mi tudjuk mi volt a hiba.

4. Milyen érzés volt megkapni a szalagot? Változott valami? Mit jelent számodra a szalag?

Ibi: Nagyon jól esett. Az egész rólunk szólt, de nem változott sok minden.

Gergő: A szalagot megkapni jó érzés volt. Most azt kellene mondanom, hogy öregsünk, de ahhoz túl nagy gyerek vagyok.

Fenyus: Szalag. Nem változott semmi. Ugyanaz a hülye vagyok, mint azelőtt. De valamit csak jelent, még nem gondolkoztam rajta.

Anna: Csakúgy megtörtént velem. Még valószínűtlen, hogy nekem ilyen van.

Jancsi: Olyan volt, mint a tizennyolcadik születnapom, de akkor ez is csak egy jelenség volt. Nagyon féltem, hogy elrontok valamit, bár nem tudom, hogy egy szalagtűzésen mit lehet elrontani. Nagy kő esett le a szívemről, amikor megkaptam.

Zsuzsi: Annyira nem nagy durranás, mint amennyire látszik. Állítólag balszerencsét hoz, ha nem hordják, úgyhogy hordom. Bár nem vagyok babonás.

Zólyomi: Ez egy jelzés, hogy ide jártunk. Szerintem ez a négy év nyomot hagyott mindenkiben.

5. Mi volt a legemlékezetesebb esemény számodra?

Ibi: A családtagjaimmal való keringőzés. Még a mamámmal is táncoltam. Meg az ének, mert nagyon profin meg volt szerkesztve.

Gergő: Az egész.

Fenyus: Nekem a DVD.

Anna: A végén együtt táncolt az osztály. Meg mikor az unokaöcsémrel táncoltam.

Zsuzsi: Az utóbuli...

Zólyomi: TITOK

6. És a legviccesebb?

Ibi: Mikor Remi elesett.

Gergő: A tánc végén elmentem virágért, és nem volt virág.

Fenyus: A B-sek videóin nagyon sokat röhögtem, meg egyébként is végig. Miután feltűzték a szalagot, rossz irányba fordultam.

Anna: Ági elvesztette a kesztyűjét a keringő előtt, aztán még egyszer megnézte, és a helyén volt.

Jancsi: A frakk.

Zsuzsi: Az ének... azt nem lehet alulmúlni.

Zólyomi: Pista bá öltönyben volt, de a titkos is vicces.

Kedves interjúalanyok! Köszönjük, hogy választotok a kérdéseinkre és segítettek rávilágítani arra, hogy mindenkinek mást jelent a szalagavató. Csak az a fontos, hogy jelentsen valamit.

**A Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete és a
Premontrei Gimnáziumot és Tanulóit Segítő Közhasznú Alapítvány a 2006. évben
PÁLYÁZATOT HIRDET
a Premontrei Gimnázium tanulói részére**

Pályázati tételek:

1. Zimándi Pius élete és 1956-os emlékei
Forrásfeldolgozás a naplója és az iskolai évkönyvek alapján, valamint öregdiákok visszaemlékezéseinek segítségével.
2. 1956 emléke családomban, lakóhelyemen
Hogyan emlékeznek vissza az 1956-os eseményekre családom és környezetem idősebb tagjai.
Interjúk, helytörténeti gyűjtés.

A pályamunkák terjedelme legfeljebb 10 gépelt oldal legyen.

Beadási határidő: 2006. május 20.

Eredményhirdetés a Szent Norbert napi ünnepségen lesz, 2006. június 6-án.

Pályadíjak:

I. díj: 15 000 Ft

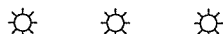
II. díj: 10 000 Ft

III. díj: 5 000 Ft

Ajánlás a pályázati tételekhez:

Zimándi Pius (1909 – 1973) irodalomtörténész 1928-ban lépett be a premontrei rendbe. 1935-ben szerzett magyar-latín szakos diplomát, majd 1936-ban doktorált. 1936-tól tanított a gödöllői Premontrei Gimnáziumban. A rendek feloszlása után a visszavonult tudós életét élte, később az MTA Nyelvtudományi Intézetének lett munkatársa. Legismertebb műve: A forradalom éve (Krónika 1956-ból).

A második téma esetében interjúk készítése a feladat, személyes családi, ismerősi körből. Ehhez segítségül szolgálhatnak Gödöllő vagy a környező települések ilyen irányú helytörténeti munkái.

Levél Nagyváradról

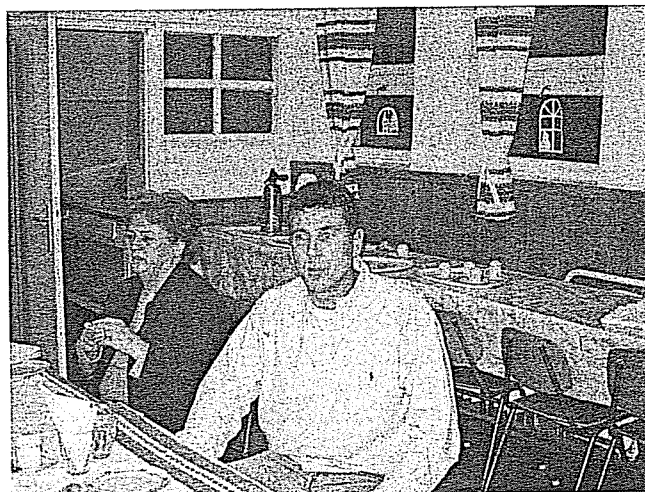
Októbertől napjainkig a következő események történtek nálunk:

- X. 6: koszorúzás Nagysándor József honvédtábornok emléktáblájánál.
- X. 12: koszorúzás a Szent László templom falán lévő "Mártírok" emléktáblájánál.
- X. 7-8: a "Szép korúak" számára rendezett magyarországi kirándulás alkalmával látogatást tettünk az Országházban, gyönyörködtünk a főváros esti panorámájában a Citadelláról, részt vettünk egy kulturális programon, majd Gödöllőn megtekintettük a Grassalkovich kastélyt.
- XI.-XII: a Varadinum Kulturális Alapítvány III. biharmegyei "Ki mit tud?" középdöntőjén és döntőjén zsűriztünk és díjaztuk a résztvevőket.
- XII. 3: családi Mikulásnap összejövetel.
- XII. 9: az újra kiadott, bővített Emlékkönyvünk ünnepélyes bemutatója.
- XII-ben: debreceni társas kirándulás a Munkácsi festmények megtekintésére a Déry múzeumban
- Középiskolák szavalóversenyein zsűriztünk, könyvjutalmakat biztosítottunk.
- Részt vettünk a Magyar Kultúra Hete rendezvényein.
- II. 25: farsangi családi összejövetel.
- III. 10: Így sakkoztunk mi - Nagyvárad és Biharmegye sakktörténete c. monográfia bemutatója (szerzők: Dr. Fleisz János - Makai Zoltán - Pásztai Ottó).
- III. 15: koszorúzunk a Szacsavay és Petőfi szobroknál.
- V. 7-14: Varadinum ünnepi hét, a végén Szent László körmenettel, Erdő Péter bíboros által celebrált szentmisével.

Pásztai Ottó

Találkozónk volt Budafokon, „Öreg Gimnáziumunkban” 2006. január 10-én

Folytattuk megemlékezés sorozatunkat, kedvenc tanárainkról. Ennek keretében most **Szabó Balázs** premontrei paptanárunkról emlékeztünk meg, aki a matematikát tanította nagy hozzáértéssel és szeretettel. Szabó Balázs a felekezeti iskolák 1948-as államosítása után segéd munkásként dolgozott, majd pápai hozzájárulással kilépett a Premontrei Rendből, s mint világi tanár tanított tovább. Később egy kedves, volt tanítványával kötött házasságot, s ebből a házasságból született fia **Szabó Bence**, a kétszeres kardvívó olimpiai bajnok (1988-ban és 1992-ben). Bence mesélt édesapjáról, fényképeket mutatott, és édesanyját is elhozta összejövetelünkre.

A jó hangulatú találkozó Szabó Bence kérdéseinkre adott válaszaival fejeződött be, melyeket öreg diákjaink tettek fel sport-pályafutásával kapcsolatban.

Benkő Tibor

Hitünk ünnepén

*A földéaki katolikus templom fennállásának
100. évfordulójára írta egykori iskolatársunk*

Száz éve néznek, látnak e falak,
száz éve élnek és lélegzenek,
száz éve boldog, tiszta vágyakat
dalol e szentélyben a szeretet.

Az örökmécs lüktető fénye-szeme
figyel felénk, s vétkektől óva int,
a Szentség jelenvaló Szelleme
megnyugtató vigasszal ránk tekint.

Gyertyák lobognak, virágos az oltár;
és diadalmas jelkép a kereszt,
a végső magasba mutat, ahol már
szebb az élet, s örök a szeretet.

A kehely fölött felragyog az ostya,
a testtelen, de bizonyos valóság,
az Égi Élet, aki áldva osztja
a kegyelem megszentelt, drága csókját.

Némák a képek, s e szótlán ereklyék
mégis a lélek üzenetét küldik,
itt minden szín, minden fény egy-egy emlék,
s a sugarak az árnyakat elűzik.

S aki csak hinni tud, letérdepel,
itt nem zavarja senki, semmi se,
imája innen ér az égbe fel,
s szívében zeng tovább a szentmise...

S mióta virraszt értünk e torony!
Biztató felkiáltójel fölöttünk,
túlemelkedik vészen, ostromon,
s a csillagok szavát hirdeti köztünk.

Örködő harangok! Mind készen áll:
veszélyben, viharban védőn vigyáz,
nekik nem titok: születés, halál,
s a nász oly ünnepi, akár a gyász.

Könyörgő sóhajok, szálljatok égis,
mi tudjuk azt, hogy nem vagyunk magunk,
tartsatok ki az utolsó reményig,
mert egyszer mindnyájan feltámadunk!

Földeák 2001-ben, Csillik Mihály (1946-os évf.)

GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁK EGYESÜLET HÍREI

A tagsági névsor 32. sz. kiegészítése és változások
2005. október 25-től 2006. március 6-ig (lapzártáig).

- **Elhunytak:** Szentkúti Ferenc (1931. évf, megh. 2003 őszén, Sándorfalva), Horváth Magda (1932. évf, megh. 2005. 12, Máriabesnyő), Láng László (1938/A évf., megh. 2005. 12. 26. Caracas), Csaba Károly (1942. évf, megh. 2005. 02. 28, Gödöllő), Morgós Jenő (1944. évf, megh. 2005. 12, Bp.), Ádám János (1948. évf, megh. 2004. Bp), Szecsődi László (1949. évf, megh. 2005. 11. Bp.), Botár Antal (Rozsnyói diák, megh. 2004. 12, Sopron), Gémesi József (tanár, megh. 2005. 12, Gödöllő).
- **Új belépők:** az ifjúsági csoport (juniorok) jelenleg érvényes névsorát külön közöljük.
- **Kilépettek:**
Janotka Sarolta (rozsnyói öregdiák, Eperjes), Zombori Lászlóné (rozsnyói öregdiák, Budapest)
- **Változások bejelentése:**
A nyilvántartás és a postázás érdekében kérjük a címváltozás.közlését (Egyesülettel, évf. felelőssel). A diáktárs elhunytáról kérünk értesítést a hozzátartozóktól, hogy a temetésen búcsút vehessünk.
- **Tagdíj és befizetések:** A 2006. évi tagdíj 1000 Ft. Akinek ez az összeg sok, jelezze Egyesületünkkel, hogy tagdíjmentesként kezelhessük. Néhány tagtársunk - bizonyára elfelejtve - évek óta nem fizetett tagdíjat. A hátralékot is kérjük az egyesületi csekken (ne alapítványi csekken) befizetni! Belföldi befizetés az Egyesület részére a Gödöllői OTP-nél kezelt **11742049-20260804** számlaszámra bármelyik OTP pénztárnál. A befizetés így előnyösebb, mint a postahivatalokon keresztül. A Posta az Egyesületnek kezelési díjat számol fel, az OTP nem! Ilyen csekket mellékelünk most! Külföldön élő tagtársaink lehetőleg hazalátogatóval küldjék el a tagdíjat és egyéb befizetésüket, mivel az átutalás és a csekk jelentős kezelési költség levonásával jár. (Küldhetik a külföldi fizetőeszközt postán, borítékban is!)
- **Bármilyen csekket** (egyesületi, alapítványi célokra) vagy tagsági **jelentkezési lapot** az Egyesület küld az ezt igénylőnek. Alapítványi csekket a körlevélhez most nem mellékelünk! Az Alapítvány az előző évi befizetésekről igazolást küldött.
- **Kérés:** *Az Egyesület eddigi pénzkeretei megfogyatkoztak. Szeretnénk éves terveinket megvalósítani, így a körlevelek kiadását és szétküldését, rászorulóknak segélyezését, esetleg újabb könyv kiadását. Mindehhez kérjük a további segítséget is – köszönettel! Egyesületi csekken kérjük!*
- **Tagtoborzás:** Aki tud olyan diáktársunkról, aki még nem tagja az Egyesületnek, értesítse öregdiák közösségünket. Címüket küldjék el az Egyesület vezetőségének, jelentkezési lapot adunk! Jelentkezni lehet interneten: <http://oregdiak.premontrei.hu> web-lapon (nem kell előtte a www!)
- **Programok a következő időszakra:**
 - Szent Norbert ünnep Gödöllőn 2006. június 3.
 - Szent Norbert ünnep Kassán 2006. június 10-11.
 - Kirándulások: 2006. április 29; ill. augusztus vége (a programokat körlevelünk tartalmazza).
- **2006-os jubiláló évfolyamok:** 1931, 1936, 1941, 1946, 1951, 2001. Találkozunk *Gödöllőn, jún. 3!*

Címünk: Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete 2100 Gödöllő, Fácán sor 3. Tel: 28/430-879

Ügyintézés Gödöllőn: az Egyesület címén: 2100 Gödöllő, Fácán sor 3. (e-mail: dunai@mail.prem.hu)

Budapesten: Mayer László 1085 Bp, Mária u. 56. (e-mail: malamayer@freemail.hu) Tel: 337-2550

Dr. Polcz Iván 1126 Budapest, Fodor u.25. (e-mail: ipolcz@freestart.hu) Tel: 395-4703

Várady-Brenner András 1221 Budapest, Bimbó u. 7. Tel: 226-4852

(e-mail: varady-brenner@tvnetwork.hu)

Juniorok: Ángyán Péter 2100 Gödöllő, Bástyá u. 23. (e-mail: panianus@gmail.com) T: 06/20/359-4227

Internet elérhetőség: <http://oregdiak.premontrei.hu>

Szeretettel kívánunk öregdiák-társainknak áldott húsvétot!

MEGHÍVÓ

Szent Norbert-ünnepi találkozóra 2006. június 3-ikán szombaton Gödöllőre

A Gödöllői Perjelség és az Öregdiák Egyesület várja az egykori tanárokat, diákokat, a mostani gimnazistákat, a hozzátartozókat és mindazokat, akiket összeköt a Premontrei Rend tisztelete, a Gimnázium és a Nevelőintézet szelleme, az iskolaévek alatt kifejlődött barátság és szeretet – az ünnepi találkozóra.

Az ünnepi találkozó programja:

9.30-kor ünnepi szentmise Szent Norbert tiszteletére (megemlékezve a Rendről, egykori tanárokról és diáktársakról, az elhunytakról) a Fácán sor 3. alatti kápolna falai között. Kérjük a gépkocsival érkezőket, hogy a gimnáziumnál parkoljanak, a Fácán soron kevés a hely. A nehezen járóknak adjunk segítséget!

10.30-10.45 között a kápolnában *a gimnáziumi pályázat eredményhirdetése.*

10.45-11.45 között a *társegyesületek* (Kassa, Nagyvárad, Rozsnyó, Budafok) és a *jubiláló évfolyamok* (1931, 1936, 1941, 1946, 1951, 2001) jelen lévő képviselőinek *rövid beszámolóit.*

12.00-re átmegyünk a kopjafás Emlékműhöz, *koszorút helyezünk el* az elhunyt iskolatársak tiszteletére. Utána Nagyvárad-i öregdiáktársunk, dr. Rauscher Ede *féotókiállítását* nézzük meg a gimnázium aulájában.

12.45-14.15 között az egyetem étkezdéjében *közös ebéd.* Ez alkalmat ad az évfolyamok tagjainak találkozására, beszélgetésre. Az étkezde asztalán táblákkal megjelöljük az évfolyamokat, és az ebédre jelentkezők neveit, ezért kérünk május 15-ig előzetes jelentkezést.

14.30-kor *koszorút helyezünk el Fényi Ottó sírján.*

15.00-tól alkalmi programok: az ünnepség résztvevőinek beszámolóit az iskolai élményekről, emlékekről!

A befizetésekre és a jelentkezésre vonatkozó tájékoztató:

A gödöllői ebéd ára személyenként 1600 Ft. Az egyesületi csekket mellékeljük, kérjük ezen az ebéd árát a tagdíjjal együtt lehetőleg az OTP-ben feladni, feltüntetve, hogy az összegből mennyi jut tagdíjra, mennyi ebédre (személyek száma) és (ha többet fizet) a megajánlott rész. Lehet a helyszínen is fizetni, de a sorban állás elkerülésére a csekkes befizetést javasoljuk. Azoktól a részt venni szándékozótól, akik május 15-ig nem tudják a csekket feladni, feltétlenül kérünk (május 25-éig) jelentkezést, akár írásban az Egyesület gödöllői címére, akár telefonon (06-28/430-879), vagy e-mailen (dunai@mail.prem.hu).

Csak így biztosítható az évfolyamok tagjainak egymás melletti elhelyezése! Külföldiek az ebédet a helyszínen fizethetik. Azok az öregdiákok, akik tagdíjmentességet élveznek, az ebéd megfizetése alól is mentesülnek, kérjük jelezzék ezt a jelentkezéskor, hogy a térítésmentes ebédet biztosíthassuk.

* * *

Kirándulási javaslatok**Kirándulást szervezünk Tihanyba, 2006. április 29-én, szombaton!**

Indulás: a Déli pályaudvarról 7,05-kor, érkezés Balatonfüredre, majd átszállás helyi autóbuszra Tihanyba. Így előreláthatólag 11 órára Tihanyban leszünk.

Program: az apátsági templom, kolostor, Múzeum, Károly szoba megtekintése idegenvezetővel. A belépő 250 Ft, az idegenvezetési díjat az Egyesület fizeti.

Ebédelési lehetőség: kb. 1000 Ft-ért, a jelentkezéskor pontosítható.

Hazautazás: Balatonfüredről 15,51-kor, illetve 17,50-kor indul a vonat.

Jelentkezés: Flettner Gyulánál, Szentendre, Dunakorzó 14-15. Telefon: 06/26-312-271. E-mail: fpapa4@t-online.hu. Április 24-ig várja a jelentkezéseket!

Kirándulást szervezünk Prágába, 2006. augusztus 29. és szeptember 11. között 6 éjszakai alvással.

A részletes programot az előzetes jelentkezések beérkezése után tudjuk közre adni. A közlekedési eszközt is a létszámtól és a személykocsik számától tesszük függővé (vonat, autóbusz vagy személykocsik).

Programként elsősorban a strahovi premontrei kolostort tervezzük, ahol a templomban van Szent Norbert sírja. Emellett a várossal is megismerkedhetünk részletesebben! Közelebbi információkat az Egyesület honlapján fogunk közölni, ennek címe: oregdiak.premontrei.hu (nem kell eléje a www)! Május hónapra várható a részletesebb programjavaslat. Ettől függetlenül kérünk előjelentkezést azoktól, akik részvétele várható! Az előjelentkezéskor kérjük annak közlését is, hogy van-e kocsis, amellyel részt vennének a kiránduláson. Előzetes tájékoztatás a kétágyas, fürdőszobás szoba áráról: svédasztalos reggelivel kb. 5000 Ft/fő/nap. (Indulás valószínűleg augusztus 29-én lesz, hazaérkezés szeptember 4-én.)

Előjelentkezés: április 24-ig Flettner Gyulánál, fenti címen. (Kérjük a bizonytalanok jelentkezését is!)